

Üniversitenin Kente Olan Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı*

Mutlu UYGUN¹
Aksaray Üniversitesi

Sinan METE²
Aksaray Üniversitesi

F. Zişan KARA³
Aksaray Üniversitesi

Haşim BAĞCI⁴
Aksaray Üniversitesi

Öz

Bu araştırmanın amacı, üniversitenin ve üniversite öğrencilerinin kente olan sosyo-ekonomik, kültürel ve çevresel etkilerine yönelik yerel halkın algısını bazı kişisel özelliklere bağlı olarak incelemektir. Bu amaçla, nicel yöntem esas alınarak, alanyazında geçerlik ve güvenilirlikleri önceden sınanmış ölçeklerden yararlanılarak oluşturulan bir veri toplama aracı ile Aksaray evreninde yer alan 634 kişiden oluşan yerel halktan kolayda örnekleme yöntemine göre veri toplanmıştır. Veriler, SPSS istatistik yazılım programı yoluyla betimsel istatistiklerden, faktör analizinden, korelasyon analizinden (Pearson) ve çok değişkenli varyans analizinden (MANOVA) yararlanarak analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, yerel halkın üniversitenin ve öğrencilerin etkilerine yönelik algılarının ekonomik, sosyal-kültürel ve çevresel olmak üzere üç boyuttan oluştuğunu ve yer yer bazı olumsuz algılar da söz konusu olmakla birlikte bu algıların genel anlamda olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, bu algıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu gibi kişisel özelliklere göre farklılaşabildiği de saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Halkın Üniversite Algısı; Halkın Öğrenci Algısı; Üniversitenin Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Etkileri

Jel Kodları:

I23; I25

The Residents' Perceptions Towards Economic, Socio-Cultural And Environmental Effects Of University

Abstract

The purpose of this research is to examine residents' perceptions towards economic, socio-cultural and environmental effects of university and university student depending some personal characteristics. For this purpose, based on quantitative methods, the data was collected by convenience sampling method from 634 residents in Aksaray population with a tool created by use of pre-tested the validity and reliability of scales in the literature. The data were analyzed by SPSS statistical software program through the descriptive statistics, factor analysis, the correlation analysis (Pearson) and multivariate analysis of variance (MANOVA). The results exposed to residents' perceptions towards effects of university and university student consist of three dimensions including economic, socio-cultural and environmental effects and some negative perceptions also detected but these are generally positive. In addition, it determined that these perceptions can differentiate by personal characteristics such as gender, age and education..

Keywords:

Residents' Perception of University, Residents' Perception of University Student, Economic, Socio-Cultural and Environmental Effects of University

Jel Codes:

I23; I25

*Bu çalışma, Aksaray Üniversitesi BAP koordinatörlüğü tarafından "2014-033" No'lu proje kapsamında desteklenmiş olup; 4. Ulusları Kentsel ve Çevresel Sorunlar ve Politikalar Kongresinde sunulan "Üniversitenin Kente Olan Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı" başlıklı bildirinin gözden geçirilerek genişletilmiş son halidir.

¹ Aksaray Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, mutluuygun@gmail.com

² Aksaray Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, sinanmete@hotmail.com

³ Aksaray Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, zsnkara@gmail.com

⁴ Aksaray Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, hasimbagci1907@hotmail.com

Günümüzde yükseköğretim kurumlarının sahip oldukları dinamik potansiyelleri nedeniyle her geçen gün ülkeler açısından taşıdıkları önemin artan oranda sürdüğüne şahitlik edilmektedir. Dolayısıyla üniversitelerin buldukları çevreye ya da kente katkıları gerek idari gerekse akademik çevrelerde gündem oluşturan, daha sık tartışılan ve çalışılan bir konu olmaya başlamıştır (Taşçı vd., 2011, s.131). Yüksek eğitim kurumları buldukları bölgelerin ya da kentlerin ekonomik, sosyal, politik, kültürel ve çevresel gelişimine önemli katkılar sağlaya gelmişlerdir (Allinson, 2006, s.80-81; Chatterton ve Goddard, 2000, s.47; Demirelli ve Taşkın, 2013, s.321). Bu yönüyle üniversiteler, sıklıkla bir kentteki ya da bölgedeki yerel toplum açısından farklı bir takım sorumlulukları yerine getiren en büyük kurumlar olarak görülmekte (Huggins ve Cooke, 1997, s.327), üniversitelerden eğitim öğretim hizmetleri gibi geleneksel işlevlerinin yanında, buldukları kent ile etkileşim içerisinde olmaları ve komşu çevrelerinden başlamak üzere kente ve bölgeye çok yönlü katkı sağlamaları beklenmektedir (Taşçı vd., 2011, s.132). Bu, özellikle sanayileşmemiş ve tarıma dayalı (Akçakanat vd., 2010, s.165; Yayar ve Demir, 2013, s.107; Yılmaz ve Kaynak, 2011, s.59) ya da gelişimini tamamlayamamış kentler, bölgeler ve ülkeler açısından (Huggins ve Johnston, 2009, s.1088) çok daha yaşamsal bir duruma işaret etmektedir.

Üniversiteler, genelde ülkenin büyüyüp gelişmesine, özelde bulunduğu kentin değişip kalkınmasına etki eden anahtar ve itici güçlerden biri kabul edilmekte (Bilgin Turna, 2015, s.75; Charles, 2006, s.117; Çatalbaş, 2007, s.91; Demirelli ve Taşkın, 2013, s.322; Huggins ve Johnston, 2009, s.1088; Torun vd., 2009, s.170; Yayar ve Demir, 2013, s.107; Yılmaz ve Kaynak, 2011, s.56) ve kuruldukları kentin sosyo-ekonomik hayatında önemli etkiler yaratabilmekte (Halterbeck ve Conlon, 2015; Harris, 1997, s.605; Huggins ve Cooke, 1997, s.325), kentin ekonomik ve sosyal yaşamına canlılık kazandırarak çekiciliğini (albenisini) artırabilmekte (Allinson, 2006, s.93), kentleşme sürecini hızlandırabilmekte (Akçakanat, vd., 2010, s.176; Öztürk vd., 2011, s.145; Sargın, 2007, s.134) ve istedik yönde kültürleşmeye katkı sağlayarak (Tösten vd.,

2013, s.111) kültürel altyapıyı geliştirebilmektedir. Bu yüzden bir üniversiteye sahip olan kentlerin ikinci, üçüncü üniversite talebi giderek normal karşılanır bir duruma dönüşmeye başlamıştır.

Yükseköğretimin tarihsel gelişimi incelendiğinde, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra üniversite sayısında önemli artışlar gözlenmektedir (Köse, 2012, s.115). Tüm dünyada yaşanan teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeler sonucu ortaya çıkan bölgesel kalkınmayı sağlama ihtiyacı, bölgelerin sosyal, kültürel ve ekonomik yapılarında olumlu değişiklikler yapabilme ve yükseköğretime olan talebin artması gibi sebepler (Doğan, 2013, s.108) bu artış eğilimine temel oluşturan önemli etkenlerden sayılabilir.

Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de son yıllarda kurulan devlet ve vakıf üniversitesi sayısındaki ciddi artış dikkat çekmektedir. Türkiye'de 2005 yılından sonra bir devlet politikası olarak yürütülen ve "her ile bir üniversite" sloganının güncellenmiş haliyle uygulamaya konulduğu yükseköğretim politikası, Türkiye'nin birçok kentinde farklı bir kentsel gelişmenin dinamiği olmuştur (Sağır ve İnci, 2013, s.51), denebilir. Türkiye'de 1992 yılında devlet ve vakıf üniversitelerinin toplamı 53 iken, bu sayı her geçen yıl artmış ve 2016 yılında 61 vakıf üniversitesi ve 109 devlet üniversitesi olmak üzere 170'e (www.yok.gov.tr) yükselmiştir. Bu artışta, üniversite eğitimi almak isteyen genç nüfusun ihtiyaçlarını karşılayabilmenin yanında, yeni kurulan üniversitelerin kuruldukları kentlerin gelişimine yapacakları katkı da göz önünde bulundurulmuştur (Sargın, 2007, s.134). Başka bir deyişle, yeni üniversitelerin kurulmasına ilişkin önemli hedeflerden birisi, her bölgeye eğitimin götürülebilmesi, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan bölgenin hareketlenmesi ve böylece ülkedeki bölgesel eşitsizlikleri gidermeye katkı sağlamak (Arap, 2010, s.11; Yılmaz ve Kaynak, 2011, s.56) olmuştur.

2005 sonrası kurulan üniversitelerin temel gerekçesinde bölgelerarası dengesizliğin giderilmesi, sosyo-ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesi, demokratik kültürün geliştirilmesi gibi birçok kavramın ön plana çıkması söz konusu edilebilir. Çünkü temelde üniversitelerin kurulduğu kentlere

kamu kaynaklarının aktarılması söz konusu olmakta, istihdam alanı sağlamakla birlikte dışarıdan gelen akademisyenlerle belli bir hareketlilik seviyesine ulaşmakta ve farklı kültürlerden gelen öğrencilerle de sosyal ve kültürel hayatın canlandığı görülebilmektedir. Böylece 2005 sonrası yükseköğretim yapılanmasını “yükseköğretimin yaygınlaştırılması”ndan çok, toplumsal anlamda üstlendiği fonksiyonlarla gündeme getirmek mümkündür (Sağır ve İnci, 2013, s.52).

Üniversitelerin bölgesel ya da yerel düzeyde belirgin olarak etki ettikleri alanlar genellikle ekonomik, sosyal, kültürel (Charles, 2003, s.9; Öztürk vd., 2011, s.145; Sağır ve İnci, 2013, s.50) ve çevresel hayatın değişmesi (Demirelli ve Taşkın, 2013, s.323; Yılmaz ve Kaynak, 2011, s.56) yönünde ortaya çıkmaktadır. Kuruldukları yerel kentlerde ya da bölgede ekonomik kalkınmayı teşvik eden üniversiteler, gerek kurumsal gerek çalışanların, öğrencilerin ve ziyaretçilerin mal ve hizmet talebi ve yaptıkları harcamalar, istihdam ettikleri personel ve bağlantılı sektörlerle sağladıkları uyarıcı etkiler nedeniyle yerel ekonomilerin canlanmasında önemli “gelir ve istihdam artışı” etkilerine sahiptirler (Atık, 1999, s.100; Harris, 1997, s.605; Işık, 2008, s.159; Yayar ve Demir, 2013, s.107; Yılmaz ve Kaynak, 2011, s.57). Bu yüzden üniversiteler, yaptığı harcamalar ve istihdam ettiği personel bakımından kuruldukları bölgelerin gelişiminde önemli görevler üstlenen ekonomik kaynakların (Halterbeck ve Conlon, 2015; Huggins ve Cooke, 1997, s.325; Kotosz, 2013, s.47; Oxford Economics, 2013) başında gelmektedirler. Bleaney ve meslektaşları (1992, s.305), üniversitelerin hem gelir hem de istihdama önemli katkılar sağladığını ifade etmektedirler. Benzer şekilde yürüttüğü araştırmada üniversitelerin kuruldukları bölgenin bireysel gelirini ve istihdamını olumlu yönde etkilediğini belirleyen Phelps (1998, s.149), az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin görece geri kalmış geniş kırsal alanlarına üniversiteler kurarak daha fazla ekonomik fayda sağlanabileceğini ve bölgelerarası gelişmişlik farkının azaltılabileceğini öne sürmektedir.

Üniversitenin ekonomik işlevi doğrudan ve dolaylı katkılar biçiminde şekillenmektedir. Üniversitenin yerel ekonomiye doğrudan katkıları, üniversitenin istihdam yaratması; dolaylı katkıları ise, üniversitenin,

çalışanlarının ve öğrencilerin yerel ekonomiyi oluşturan unsurlardan mal ve hizmet talebinde bulunmaları olarak sıralanabilir (Yayar ve Demir, 2013, s.107). Başka bir deyişle, üniversiteler girdi-çıkıya ya da arz-talep yönünden önemli ekonomik etkilere sahip olabilmektedirler (Kotosz, 2013, s.45).

Üniversitelerin kurulmasıyla birlikte yerel ya da bölgesel ekonomik gelişimin hız kazanmasına da bağlı olarak sosyal yapıda da bir değişim ve hareketlilik yaşanır (Demirelli ve Taşkın, 2013, s.322; Torun ve Öztürk, 2013, s.202; Yılmaz ve Kaynak, 2011, s.57). Bu anlamda üniversiteler, sanayileşme ile birlikte modernleşme sürecinin hız kazanmasında ve sosyal değişimin gerçekleşmesinde de itici bir güç kabul edilir. Başka bir deyişle, kuruldukları bölgede ekonomik kalkınmayı teşvik eden üniversiteler aynı zamanda toplumun sosyo-kültürel yapısı üzerinde de çeşitli etkilerde bulunmaktadır. Çatalbaş (2007, s.93), yerel ekonomilerin en önemli sosyal kurumlarından olan üniversitenin, akademik ve idari personel, öğrenciler ve tüzel kişiliği ile bulunduğu kentin ekonomisini etkilediği gibi kentin sosyal, kültürel, siyasal, bilimsel ve fiziki çevresiyle de sürekli etkileşim halinde olduğunu belirtmektedir. Farklı kültürel özelliğe sahip olan öğrencileri ve akademik personeli bir araya getiren üniversiteler, kültürler arasındaki etkileşimin bir sonucu olarak bölgenin, başka bir deyişle yerel halkın sosyo-kültürel yapısında olumlu ya da olumsuz bazı önemli değişimlerin yaşanmasına (Yılmaz ve Kaynak, 2011, s.55) yol açabilmektedirler. Üniversitelerin çevre düzenlemesi, yeni ve farklı sportif ve eğlence mekânlarının açılması, farklı kentlerden ve kültürlerden gelen personel ve öğrencilerin yöre halkıyla ilişkileri sonucunda yörenin sosyo-kültürel (Gültekin vd., 2008, s.264) ve çevresel olarak da etkilenmesi (olumlu ya da olumsuz) söz konusu olabilmekte ve üniversiteler kentsel alanların, mekânların oluşumunda baş aktör (Demirelli ve Taşkın, 2013, s.323) rolü oynayabilmektedirler.

Alanyazında üniversitelerin kuruldukları yöreye sağlamış olduğu ekonomik ve sosyo-kültürel etkilerin araştırılması Amerika Eğitim Konseyi'nin 1971'de yayınladığı bir raporla başlamış ve 1990'lı yıllardan sonra bu araştırmaların kapsamı oldukça genişlemiştir (Sürmeli, 2008, s.7). Üniversitelerin buldukları kente ya da bölgeye etkilerini ortaya koymak amacıyla

yapılan araştırmalar Türkiye’de sınırlı olmakla birlikte önemi giderek artmaktadır. Ancak uzunca yıllar uluslararası alanyazında (Bleaney vd., 1992; Harris, 1997; Huggins ve Cooke, 1997; Kotosz, 2013; Phelps, 1998 gibi) ve özellikle 90’lı yıllardan sonra başlayan ve 2000’li yıllarda hız kazanan ulusal alanyazında (Türkiye’de) genellikle üniversitelerin ekonomik etkileri üzerinde daha çok odaklanıldığı dikkat çekmektedir. Bu anlamda, daha önce yer verilen ekonomik ölçütlerden hareket edilen benzer çalışmalarda Aydemir (1994) Trabzon, Atik (1999) Kayseri, Erkekoğlu (2000) Sivas, Ergün (2003) Bolvadin / Afyon, Tutar (2005) Niğde, Kaşlı ve Serel (2008) Balıkesir, Sürmeli (2008) Eskişehir, Görkemli (2009) Konya, Çalışkan (2010) Uşak, Akçakanat ve meslektaşları (2010) Isparta, Şen (2011) İzmir, Selçuk (2012) Erzurum, Yayar ve Demir (2013) Tokat, Soysal ve meslektaşları (2013) Kilis, Demirel ve Taşkın (2013) Kütahya, Tösten ve meslektaşları (2013) Diyarbakır bağlamında konuyu ele almış ve üniversitelerin buldukları kente gelir ve istihdam artışı başta olmak üzere önemli ekonomik kazançlar sağladığını belirlemişlerdir. Ancak, alanyazında son yıllarda yürütülmüş bazı araştırmalar (Halterbeck ve Conlon, 2015; Oxford Economics, 2013; Sağır ve İnci, 2013; Sankır ve Gürdal, 2013, 2014; Taşçı vd., 2008; Taşçı vd., 2011; Torun ve Öztürk, 2013; Torun vd., 2009; Yılmaz ve Kaynak, 2011 gibi), üniversitelerin buldukları bölge üzerinde ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkilerinin söz konusu olabildiğine ilişkin sonuçlar ortaya koymaktadır. Kent-üniversite etkileşimini inceleyen çalışmalarda temel vurgu, üniversitelerin bölgesel kalkınma politikalarına ve sürdürülebilir insani gelişmeye yönelik etkileridir. Sürdürülebilir insani gelişme kavramı, gelişmeyi sadece ekonomik bir süreç olarak tanımlayan geleneksel eğilimlerden farklı olarak insanların ekonomik koşullarındaki iyileştirmeyle birlikte; sosyal, siyasal, kültürel, sağlık ve eğitimle ilgili haklardan yararlanabilmelerini sağlayacak genel koşulların sağlanmasını da kapsar (Taşçı vd., 2011, s.132). Dolayısıyla üniversitelerin ekonomik etkileri kadar aynı ölçüde sosyal, kültürel ve çevresel etkilerine de ilgi gösterilmesi ve bu yönde araştırmalar yürütülmesi gereği önem taşımaktadır. Üniversite kent etkileşiminde, üniversitenin toplumsal katkı konusuna eğilmesi kadar kentin üniversite algısı

da önemli rol oynamaktadır. Genelde üniversitelerin gelişiminin ve özelde de giderek kent nüfusunun görece önemli bir kısmını oluşturmaya başlayan üniversite öğrencilerinin kente olan sosyo-kültürel ve çevresel etkilerinin göz ardı edilmesi, kentteki yerel halkın üniversite-toplum ilişkilerine yönelik gerçek algılarının ve kaygılarının (Kenyon, 1997, s.287) ihmal edilmesinin doğuracağı riskleri de beraberinde getirebilir. Bu anlamda, üniversitelerin buldukları kente arzulan katkılarının karşılıklı olarak artırılabilmesi için üniversitelerin buldukları kentlerde algılanma düzeyleri ve biçimlerinin geliştirilmesi, kent ile üniversite arasında hangi alanlarda işbirliklerinin geliştirilebileceğinin belirlenmesi ve ortak çalışmalardan bilgi transferi yapılabilmesi önemlidir. Üniversite-kent etkileşiminde temel amaç, bir üniversitenin kentte fiziksel ve sosyal olarak oluşturduğu etki alanlarının ortaya çıkartılması ve üniversitenin kurumsal olarak toplumda algılanma biçimlerinin tespit edilmesidir. Üniversitenin kente ekonomik ve sosyo-kültürel katkılarının neler olduğunun ve bunların nasıl geliştirilebileceğinin değerlendirilmesinde; üniversitenin kentin kalkınmasına yönelik hedeflerinin, bunlara yönelik faaliyetlerinin ve bu yönde tüm sonuçların değerlendirilmesi gerekir (Sankır ve Gürdal, 2014, s.90). Bu yüzden, üniversitelerin içinde yer aldıkları toplumsal çevreye hem ekonomik hem de sosyo-kültürel katkılarının artması ve iki yönlü etkileşimin yaşama geçmesi için bu yöndeki araştırmaların yaygınlaşması büyük önem taşımaktadır (Taşçı vd., 2011, s.146).

Özellikle görece küçük kentlerde üniversitenin varlığından doğrudan etkilenen ve üniversite öğrencileriyle etkileşimde bulunan yerel halkın üniversitenin ve üniversite öğrencilerinin etkilerine yönelik algılarının belirlenmesi ve desteğinin sağlanabilmesi, gerek üniversitenin gerekse kentin gelişimi, planlanması, başarılı işleyişi ve sürdürülebilirliği açısından önem kazanmaktadır. Dolayısıyla *bu araştırmanın temel amacı*, üniversitenin ve üniversite öğrencilerinin kente olan ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerine yönelik yerel halkın algısını bazı kişisel özelliklere de bağlı olarak incelemektir. Bu amacı karşılayabilmek için aşağıda ifade edilen araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- i. Yerel halktan oluşan katılımcıların Aksaray Üniversitenin Aksaray kentine olan etkilerine yönelik algıları hangi boyutlardan oluşmaktadır?
- ii. Yerel halktan oluşan katılımcıların Aksaray Üniversitenin Aksaray kentine olan etkilerine yönelik algılarının / düşüncelerinin dağılımı ne yöndedir?
- iii. Yerel halktan oluşan katılımcıların Aksaray Üniversitenin Aksaray kentine olan etkilerine yönelik algıları kişisel özelliklerine bağlı olarak farklılaşmakta mıdır?

Üniversiteler, her geçen gün daha fazla insanın yaşamıyla iç içe girmeye başlamakta ve toplumlar açısından beraberinde getirdiği faydalara yönelik bir farkındalık daha da önem kazanmaktadır. Üniversiteler kuruldukları bölgelerde gelir yaratmak başta olmak üzere sağladığı istihdam olanakları, sosyal ve kültürel gelişim fırsatları ile toplumsal gelişimin ve sürdürülebilir kalkınmanın temel ve öncelikli belirleyicilerinden biri olarak dikkat çekmektedir. Bunun bir sonucu olarak üniversitelerin kuruldukları bölgelere olası etkilerine ilişkin yerel halkın tutum ve algısına yönelik araştırma ihtiyacının giderek daha çok hissedildiği söylenebilir. Karar alıcıların ve politika yapımcıların gelişim stratejilerini belirlerken ve bunları hayata geçirirken yerel halkın üniversiteye ve üniversite öğrencilerine yönelik tutumlarını ve algılarını kavrayabilmeleri çok önemlidir. Üniversitelerin bütünlük etkilerine yönelik yerel halk algılamalarının ve tutumlarının incelenmesinin, karşılıklı olarak başarılı bir gelişime, mevcut ve gelecekteki proje açılımlarına, planlama ve politikalara fikir sağlama açısından önemli bir giridi oluşturabileceği söylenebilir. Bu anlamda yerel halk algısı, konuya ilişkin karar alımlarında yararlanabilecek önemli bir kaynak olarak değerlendirilebilir. Yerel halkın üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algıları, üniversite ve kent gelişiminde yerel halkın desteğini sağlayabilme açısından da önemlidir. Dolayısıyla bu araştırmadan elde edilen sonuçların, üniversite-kent etkileşiminin

planlanması, gelişimi, başarılı işleyişi ve sürdürülebilirliği açısından ve özellikle olumsuz algılanan konuların olumluya evrilmesi çabalarında önemli ipuçları sağlayabileceği düşünülmektedir.

Kavramsal Çerçeve ve Alanyazın Taraması

Günümüzde dünyanın en hızlı büyüyen kurumlarından olan üniversiteler önemli bir sosyal olgu olarak toplumların çok yönlü gelişiminde etkili bir araç kabul edilmekte, üniversitelerin varlığına ve gelişimine bölgesel ekonomik bir kalkınma stratejisi olarak artan oranda ilgi gösterilmektedir. Üniversite olgusunun toplumlar açısından özellikle kalkınmayla ilişkili artan yaşamsal önemi, sayısal artışı sonucu her geçen gün hızlanan rekabet koşulları ve bunların başta üniversite-kent uyumuna yönelik beraberinde getirdiği sorunlar, konunun tüm yönleriyle ele alınması zorunluluğunu beraberinde getirmiştir.

Üniversitelerin sadece yüksek eğitim sağlayan kurumlar olarak algılanması, giderek yerini üniversitelerin aynı zamanda ekonomik ve sosyal gelişimin önemli bir motoru ve itici gücü olduğu görüşüne bırakmaya başlamıştır. Üniversitelerin işgücü pazarlarının nitelik yapısını düzenleme işlevi, bireyler ve girişimciler (işletmeler) açısından cazibe merkezleri olan kentin ya da kamu olanaklarının bölgesel ağının ayrılmaz bir parçası olarak görülmektedir. Üniversiteler bu ağ içerisindeki iş yaratımını ve hareketliliği teşvik etmekte ve yaygın olarak "yaşam kalitesi" olarak tanımlanan bir tür içsel sosyal ve kültürel etki yaratabilmektedirler. Üniversitelerin kent ve bölgesel yerleşkesi (kurulumu) sıklıkla o alana önemli düzeyde dinamizm kazandırmakta ve yerel yaratıcılığı uyaran (teşvik eden) kolektif bir öğrenme süreci sunmaktadır (Huggins ve Cooke, 1997, s.325). Dolayısıyla bir üniversitenin bölgesel ve yerel etkileri birçok alanda gözlemlenebilmektedir. Bu etkilerin bütünü bir arada ele alabilme açısından üniversitelerin bölgesel ve yerel etkilerine ilişkin sınıflamaya Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Üniversitelerin Bölgesel ve Yerel Etki Sınıflaması

ETKİ TÜRÜ	ETKİ ÖRNEĞİ
Siyasi (Politik) Etki	Siyasi yapıdaki değişimler, vatandaş katılımında artış, politik (siyasi) süreçlere ilişkin organizasyonda gelişmeler
Demografi Etkisi	Nüfus artışı, nüfus yapısı ve hareketlilik üzerindeki etkiler
Ekonomik Etki	Bölgesel / yerel gelir, sektörel yapı, iş pazarı, işgücü hareketliliği üzerindeki etkiler
Altyapı Etkisi	Konut, trafik, sağlık hizmetleri, perakendecilik üzerindeki etkiler
Kültür Etkisi	Kültürel çevre üzerine etkiler
Çekicilik (Albeni) Etkisi	Bölgenin / Yerel kentin imajı, bölgesel / yerel kimlik üzerine etkiler
Eğitim Etkisi	Katılım oranı, kalitedeki değişimler üzerindeki etkiler
Sosyal Özelliklere Yönelik Etkiler	Üniversitenin yaşam kalitesi üzerindeki etkisi, öğrencilerin bölgenin / yerel kentin imajı ve kimliği üzerindeki etkileri

Kaynak: Kotosz, 2013, s.45'ten yararlanılarak uyarlanmıştır.

Tablo 1 incelendiğinde, üniversitelerin buldukları bölge ya da kent üzerindeki genel etkilerini, siyasi, demografik, ekonomik, altyapı, kültürel, çekicilik (albeni), eğitim ve sosyal etki gibi çeşitli boyutlarda

toplamak olanaklıdır. Üniversitelerin sağladıkları girdi yönüyle etkilerinin ayrıntıları ise, Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Üniversitelerin Sağladığı Girdi Açısından Bölgesel ve Yerel Etkileri

ETKİLENEN TARAF (AKTÖR)	DEĞİŞİMLER
Hane Halkları (Yerel Halk)	Gelir artışı İstihdam artışı Tüketim artışı
Yerel Otorite (Yerel Yönetim)	Vergi artışı Sunulan hizmetlerde artış
İşletmeler	İş hacminde artışlar

Kaynak: Kotosz, 2013, s.46'dan yararlanılarak uyarlanmıştır.

Tablo 2'de üniversitelerin sağladığı girdiler açısından bölgesel ve yerel etkilerine yönelik sunulmuş olan değişimler, Tablo 3'te sunulmuş olan çıktılara yönelik değişimlere kıyasla daha iyi ölçülebilmektedir. Bu

durum, üniversitelerin bölgesel ve yerel kente etkilerine yönelik yürütülen araştırmalarda neden daha çok bu ölçütlere odaklanıldığını açıklamaktadır, denebilir.

Tablo 3. Üniversitelerin Sağladığı Çıktı Açısından Bölgesel ve Yerel Etkileri

FAKTÖR	DEĞİŞİMLER
İnsan Sermayesi	Nitelik artışı Yeni firmalarda artış Göç artışı
Bilgi / Deneyim (Knowledge)	Üniversite-İşletme ilişkilerinde artış (gelişme) Kaynakların kapsamlı kullanımında artış
Çekicilik (Albeni)	Hane halkının ve firmaların yer olarak burayı seçmelerinde (tercih etmelerinde) artış Kültürel ve sosyal olanaklarda gelişme
İşletme	Araştırma ve Geliştirmede, faaliyetlerde artış

Kaynak: Kotosz, 2013, s.46'dan yararlanılarak uyarlanmıştır.

Tablo 3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, üniversitelerin çıktı açısından bölgesel ve yerel etkileri daha çok insan sermayesi, bilgi / deneyim, çekicilik (albeni) ve işletme faaliyetlerindeki değişimlerle kendini göstermektedir. Son olarak üniversitelerin bölgesel ve yerel ekonomik etkilerinin ayrıntılarına

Tablo 4'te yer verilmiştir. Beck ve meslektaşları (1995, s.246) ekonomik etkiyi, bir bölgede bir kurumun varlığı ile söz konusu olan ekonomik faaliyet ile kurumun olmadığı dönemdeki ekonomik faaliyet düzeyi arasındaki fark olarak tanımlamaktadırlar.

Tablo 4. Üniversitelerin Bölgesel ve Yerel Ekonomik Etkileri

BİR ÜNİVERSİTENİN EKONOMİK ETKİLERİ	ETKİ ÖRNEĞİ
Üniversitede İstihdam	Üniversite işleri ve ilgili kurumların sayısı
Üniversite Geliri	Devlet katkıları, harçlar, girişimci çabadan (faaliyetten) doğan yararlar vs.
Üniversite Harcamaları	Üniversite tarafından yapılan ürün ve hizmet satın alımları
Üniversite Çalışanlarının Gelir ve Harcamaları	Maaşlar, ücretler ve sosyal güvenlik maliyetleri
İş Piyasasındaki Etkiler	Nitelikli işin verimlilik etkisi karşılığı; öğrencilerden oluşan esnek çalışma arzı
İşletme Kuşağı (Nesli)	Üniversite öğrencileri ve iş görenler tarafından yaratılan işletmeler
Bilgi Pazarlaması (Knowledge Marketing)	Çeşitli yollarla (fikirlerden, kurslardan, patentlerden) ortaya çıkan bilginin satışı (ticarileşmesi)

Kaynak: Kotosz, 2013, s.46'dan yararlanılarak uyarlanmıştır.

Tablo 4'te de yer verilen harcama ve bilgi açısından üniversitelerin ekonomik etkisine yönelik iki kutuplu bir yapı söz konusudur. Üniversite çalışanları, öğrencileri ve ziyaretçilerinden oluşan paydaşların harcamalarının bir sonucu olarak bölgesel gelir ve istihdam olanaklarında bir artış sağlanabilmektedir. Bilgi etkisi ise araştırma, insan sermayesi birikiminden ve üniversitenin topluma yönelik hizmetleriyle ilişkili etkilerin sonucu olarak üniversitelerde üretilen bilgi ile uyarılan (teşvik edilen) üretim faktörlerinin kalitesindeki değişimlere işaret etmektedir (Huggins ve Cooke, 1997, s.326).

Tablo 4'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, üniversitelerin ekonomiye katkıları bir anlamda doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkılar biçiminde de ele alınabilir. Doğrudan katkılar, "doğrudan istihdam" ve "doğrudan gelir" olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Üniversite bünyesinde çalışan idari ve akademik personel yerel ekonomideki doğrudan istihdam katkısına örnektir. Üniversitede istihdam edilen personele ödenen ücret ve maaşlar doğrudan gelir kapsamına girmektedir. Üniversite doğrudan istihdam ettiği işgücünün dışında yerel faktör sahiplerinden de mal ve hizmet alımı yapmaktadır. Bu işlemler sonucunda dolaylı katkılar ortaya çıkmaktadır. Çoğu durumda bu katkılar gelir ve istihdam gibi farklı şekillerde kendini göstermektedir. İkinci dolaylı katkı, yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin yaptıkları harcamalarla yerel ekonomiye yaptıkları katkıdır. Öğrenciler buldukları kent içinde farklı mal ve hizmet talebinde bulunmakta ve çeşitli harcamalar yapmaktadırlar. Üniversitenin belki de en önemli dolaylı etkisi beşeri sermaye stokuna yaptığı katkıdır. Diğer yandan üniversite ile birlikte

kentin havası değişmekte, bilimsel etkinlikler artmakta ve kentteki ekonomik faaliyetlerde önemli bir canlanma olmaktadır. Ayrıca, yerel ekonomide doğrudan ve dolaylı katkılar sonucunda iş ve gelir elde eden bireyler, yaptıkları harcamalarla yeni bazı mal ve hizmetlerin ortaya çıkmasına da neden olabilmektedirler (Çatalbaş, 2007, s.95-96). Bu durum, üniversitelerin sağladığı uyarılmış katkılar grubunda ele alınmaktadır.

Üniversiteler, kuruldukları kentlerde değişik sektörler için önemli miktarda talep oluşturarak kent ekonomisine büyük katkılar sağlamanın yanında, kentlerin imarı, yerleşim yapısının değişmesi ve gelişmesi, konut ve arsa fiyatları üzerinde de etkili olmaktadır (Demirelli ve Taşkın, 2013, s.323; Gültekin vd., 2008, s.266; Yılmaz ve Kaynak, 2011, s.57). Üniversitelerin kurulması ile birlikte özelde yerleşke alanlarının çevresi, genelde de kent önemli bir cazibe merkezi haline gelebilmektedir. Bu anlamda üniversiteler, giyim, kırtasiye, sağlık, ulaşım, telekomünikasyon, enerji, bankacılık, barınma, yiyecek-içecek (Akçakanat, vd., 2010, s.176), sinema, eğlence ve dinlence başta olmak üzere yöredeki pek çok hizmet sektörüne etki edebilmekte ve olumlu katkılar sağlayabilmektedir.

Üniversiteler ve bu anlamda üniversite öğrencileri sağladıkları ekonomik ve çevresel değişimlerin ve gelişimlerin dışında aynı zamanda kentlere akademik dönem boyunca canlılık kazandırarak kültürel ve sosyal hareketlilik de getirmektedirler. Öğrenciler özellikle eğlence-dinlence mekânlarının ve sosyal faaliyetlerin sayısının artışına etki ederek kültürel yaşamı zenginleştirmede ve güçlendirmede önemli bir role sahip olabilmektedirler. Bu öğrencilerin bir kısmı

eğitimi sonrasında da kentte kalmayı sürdürebilmekte, bu anlamda üniversite kentleri yüksek eğitimi ve genç nüfustan sonrasında da yarar sağlamaya devam edebilmektedirler (Insch ve Sun, 2013, s.179). Chatterton (1999) yürüttüğü bir araştırmada, kent merkezlerinde eğlence ve dinlence alanlarının oluşumunda öğrencilerin önemli bir rolü olduğunu belirlemiştir.

Öğrenciler özellikle kentin kültürel canlılığında çeşitli pasif ve dinamik etkilerde bulunabilmektedirler. Pasif etkiler, sadece kente ve kentteki kafelere, eğlence mekânlarına, sinemalara, canlı müzik mekânlarına, galerilere ve sergilere giden öğrencilerin varlığına işaret ederken; dinamik etkiler ise, öğrencilerin kültür üreticileri olma rollerini açıklamaktadır. Bu kültürel üretim rolü öğrencilerin doğrudan katıldıkları ve gerçekleştirdikleri çeşitli faaliyetleri içermektedir (Chatterton, 1999, s.120). Başka bir deyişle pasif etkiler, öğrencilerin sadece ifade edilen alanlardaki ya da mekânlardaki varlığı ile ölçülürken, aktif etkiler öğrencilerin kültür üretimine yönelik gerçekleştirdikleri sosyal faaliyetlerle belirlenir.

Görüldüğü üzere oynadıkları çeşitli rollerden dolayı üniversiteler kuruldukları bölge ya da kent toplumunun sosyo-kültürel yapısı üzerinde önemli değişimlere neden olabilmektedirler. Sosyo-kültürel değişim, bir toplumun siyasi, idari ve hukuki yapısında, bilgi ve eğitim sisteminde, maddi aygıt ve araçlar ile bunların kullanılması ve tüketilmesi sonucu ortaya çıkan değişimleri kapsamaktadır (Türkkahraman ve Tutar, 2009, s.5). Başka bir deyişle sosyo-kültürel değişim, bir toplumun maddi ve manevi yapısındaki değişim anlamına gelmektedir. Üniversiteler, farklı kültürel özelliğe sahip olan öğrencileri bir araya getirmekte, kültürler arasında etkileşimin yaşanmasına olanak sağlamakta (Yılmaz ve Kaynak, 2011, s.58) ve bu süreç yoluyla kuruldukları bölgenin sosyo-kültürel yapısında olumlu ya da yer yer olumsuz algılanabilen çeşitli değişimlerin yaşanmasına (Allinson, 2006, s.87; Kenyon, 1997, s.286) yol açabilmektedirler.

Üniversite temelli kongre, sempozyum, panel, konferans, açık oturum, seminer, kurs, çeşitli görsel ve yazılı faaliyetlerden oluşan kültür etkinliklerinin yerel halkın katılımına sunulması sosyo-kültürel katkıları oluştururken, yeni yerleşim alanlarının yaratılması,

yeni kültür ve eğlence mekanlarının açılması da üniversitelerin yerel çevrede yarattıkları bazı mekânsal gelişmelerdir. Bir kentte üniversitenin varlığı, kültür-sanat hayatına ve kent kültürüne olumlu katkıda bulunacağı gibi, eğlence mekânları, alveriş merkezleri gibi ticari girişimlerin yatırım kararlarına da olumlu katkılar sağlamaktadır. Ayrıca, üniversitenin sunduğu entelektüel ve kültürel etkinlikler kent ile üniversite arasında organik bir bağın oluşmasına da yardımcı faktörlerdir (Taşçı vd., 2011, s.133).

Kentte ikamet edilen çevrelerde özel kiraladıkları öğrenci evlerinde ya da benzeri mekânlarda yaşayan öğrenciler, kendi arkadaşları, farklı ihtiyaçları ve yaşam tarzları olan "toplum içinde ayrı bir toplum" olarak algılanabildiğinden yerel halk tarafından istenmeyebilmektedirler. Bu anlamda yer yer toplumdaki çoğu öğrencinin varlığının çevrenin sosyal ve fiziksel varlığı üzerinde çeşitli olumsuz etkilere sahip olduğu, hatta bunun bazen "yıkıcı (bozucu) bir güç" olduğu bile düşünülebilmektedir (Kenyon, 1997, s.286-290). Bu, yer yer ortaya çıkan öğrenciler ile yerel halk arasındaki iletişimsizliğin ve uyumsuzluğun nedeni olarak gösterilebilir. İlgiler ve ihtiyaçlar ne kadar çakışırsa o çevrede o kadar yüksek düzeyli kişiler arası etkileşim, uyum ve bağlılık olacağı açıktır.

Kenyon (1997, s.290) yürüttüğü bir araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak yerel halkın toplum açısından öğrencilerle ilişkilendirdikleri üç endişe (kaygı) alanından söz edilebileceğini tartışmaktadır. Bunlardan ilki, çevre ile ilişkili fiziksel endişelerdir. Bu endişelere, hırsızlık tehdidi, ihmal edilen gayrimenkullere ve ilişkili çevrelere yönelik fiziksel sorunlar ve tehlikeler örnek verilebilir. İkinci endişe alanı olan sosyal endişeler ise, sosyal açıdan dengeli ve tutarlı bir yerleşim birimindeki şiddet, yozlaşma ve yabancılaşma başta olmak üzere algılanan sorunlara işaret etmektedir. Üçüncü endişe alanını oluşturan ekonomik kaygılar, çevrede artan öğrenci sayılarıyla ilişkilidir. Bir çevrede artan öğrenci sayısının ikamet edilen alanların genel itibarına (imajına) dayanan önceki iki endişe kategorisine ilişkin faktörler, ev fiyatları, sigorta masrafları ve iş canlılığı (hareketliliği) üzerinde olumsuz etkilere sahip olabileceği düşünülmektedir. Bu üç kategorinin birbirinden bağımsız görülemeyeceğini ifade etmek yerinde olacaktır. Her bir kategorideki faktörler, birbirleri

üzerinde önemli ters etkiler ya da diğer faktörlerin olumlu etkisiyle aynı yönde etkiler yaratabilmektedirler. Dolayısıyla üniversitelerin algılanan olumsuz sosyal etkileri, kent açısından sadece sosyal olarak önem taşımamakta, ekonomik olarak da olumsuz neticelere yol açabilmektedir. Bu anlamda, özellikle “üniversite-kent” uyumunun arzulanan getirileri sağlayabilmede öne çıktığı söylenebilir.

Üniversite ve üniversite yaşamı bulunduğu yeri de önemli ölçüde etkileyen akademik, yönetsel, insan ilişkileri ve çeşitli çevresel unsurları içeren karmaşık bir olgu niteliği taşımaktadır. Bir üniversiteye yeni ve genellikle farklı kentlerden gelen öğrenciler gerek üniversite gerekse kent düzeyinde bu karmaşık yapı ile karşılaşmakta, kendilerini geçmiş yaşamlarına göre farklı bir çevre içinde bulmakta, öğrencinin bu yeni çevre ile etkileşimi bazı durumlarda kültürel çatışmalara neden olabilmekte, birbirinden farklı kültürden gelen insanlar ile hâlihazırdaki yerel çevre arasında yabancılaşma, birbirini yadırgama, kabul görmeme gibi sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Dolayısıyla bütünlük bir bakış açısıyla üniversite öğrencilerine olan yaklaşım ve sağlanan hizmet kalitesinin yanında, çevre ve yaşam konularının da ele alınması ihtiyacı ortaya çıkmakta, “üniversite-kent ya da öğrenci-yerel halk uyumu” önem kazanmaktadır.

Yöntem

Çalışmada, daha çok değişkenler arasındaki ilişkileri test etme amacıyla (Neuman, 2000, s.71) kullanılan nicel yöntem esas alınmış, değişkenleri inceleme biçimine göre “ilişkisel (bağıntısal) araştırma” türünden ve “alan araştırması” deseninden yararlanılmıştır. Alan araştırması, katılımcıların bir müdahale olmaksızın herhangi bir konudaki görüşlerini ya da düşüncelerini, değerlendirmelerini, algılarını, tutumlarını ve davranışlarını belirlemeye yönelik yürütülen (Babbie, 2007, s.287) araştırma desendir. Çalışmanın bu kısmında örnekleme ve veri toplama süreci, veri toplama aracı, geçerlik, güvenilirlik ve veri analizi gibi yöntemle ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.

Örnekleme ve Veri Toplama Süreci

Üniversite ve üniversite yaşamı bulunduğu yeri önemli ölçüde etkileyen karmaşık bir olgu niteliği

taşımaktadır. Özellikle görece küçük kentlerde üniversitenin varlığından doğrudan etkilenen ve üniversite öğrencileriyle etkileşimde bulunan yerel halkın üniversitenin ve üniversite öğrencilerinin etkilerine yönelik algıları üniversitenin gelişiminde ve üniversite-öğrenci-kent uyumunda önemli olabilmektedir. Bu nedenle araştırmanın evrenini görece küçük bir kent sayılabilecek Aksaray ili ve bu ilde yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. İç Anadolu Bölgesinin Kapadokya sınırları içinde yer alan Aksaray kenti, 7.997 km² yüzölçümüne sahip, doğuda Nevşehir, güneydoğuda Niğde, batısında Konya, kuzeyde Ankara ve kuzeydoğuda Kırşehir kentleri ile komşudur. Ağaçoören, Eskil, Gülağaç, Güzelyurt, Ortaköy ve Sarıyahşi ilçelerinin bağlı olduğu Aksaray kentinin nüfusu 2015 verilerine göre 386.514 olup, bunun 192.688’ini erkekler, 193.826’sını ise kadınlar oluşturmaktadır (www.aksaray.gov.tr). Yerel halk algısının odağını oluşturan, 2006 yılında kurulmuş 10 yıllık bir geçmişe sahip görece yeni bir üniversite olan Aksaray Üniversitesi, 9 Fakülte, 4 Yüksekokul, 7 Meslek Yüksekokulunda ön lisans ve lisans düzeyinde; çeşitli Yüksek Lisans ve Doktora programlarıyla lisansüstü düzeyde eğitim yapılan, yaklaşık 20.000 öğrenciye sahip bir devlet üniversitesidir (www.aksaray.edu.tr).

Araştırmada amaca yönelik ölçeklerden yararlanılarak oluşturulmuş bir anket yoluyla Aksaray ilinde yaşayan yerel halktan kolayda örnekleme yöntemine göre 2015-2016 döneminde veri toplanmıştır. Veriler Aksaray kent merkezinde bulunan işyerlerindeki, kurumlardaki ve araştırmacıların çevresindeki yerel halktan bir yıl içerisinde birebir görüşülerek toplanmıştır. İlgili yerler belli aralıklarla ziyaret edilerek, o an orada çalışanlar, bu yerleri ziyarete gelenler ve çevrede erişilebilen kişiler tesadüfi olarak araştırmaya dahil edilmiştir. Veri toplama süresince 730 katılımcıdan veri toplanmış olup, bunlardan kullanılabilir 634 anket analizlere esas oluşturmuştur. Ural ve Kılıç (2006, s.49) evren sayısının 100.000 ve üzeri olduğu durumlarda minimum 384 katılımcıdan veri toplamının kabul edilebilir alt sınırı oluşturduğuna işaret etmektedirler. Dolayısıyla bu araştırmada erişilen katılımcı sayısı, yürütülen analizlerin varsayımlarını karşılama ve örneklem büyüklüğü açısından önemli ölçüde kabul edilebilir

sınırlar içerisinde değerlendirilebilir. Veri toplanan katılımcıların kişisel özelliklerini temsil eden tanıtıcı bilgiler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Kişisel Katılımcı Özellikleri

ÖZELLİKLER		% (N=634)	ÖZELLİKLER		% (N=634)
Cinsiyet	-Erkek	45,2	Yaş	-18 ile 29 arası	50,1
	-Kadın	54,8		-30 ile 39 arası	29,8
Medeni Durum	-Evli	60,3		-40 ile 49 arası	14,7
	-Bekâr	39,7		-50 yaş ve üzeri	5,4
Meslek	-Kamu Çalışanı	38,7	Eğitim Durumu	-İlköğretim	18,2
	-Serbest Meslek	14,6		-Lise	27,7
	-Özel sektör	25,1		-Üniversite	48,7
	-Ev Hanımı	8,7		-Lisansüstü	5,4
	-Öğrenci	13,0			
Çocuk Sayısı	-Çocuk yok	8,3	Aksaray'da İkamet Yılı	-1 ile 5 yıl	24,1
	-1 ile 2 arası	66,5		-6 ile 10 yıl	10,7
	-3 çocuk ve üzeri	25,2		-11 ile 20 yıl	20,3
Aile Geliri	-1000 TL ve altı	8,8		-21 ile 30 yıl	27,1
	-1001 ile 2000 TL	26,3		-31 yıl ve üzeri	17,7
	-2001 ile 3000 TL	27,7			
	-3001 ile 4000 TL	12,8			
Çocuğunun/Yakınının ASÜ'de Eğitim Görmesini İsteme	-Evet	62,8	ASÜ'de Eğitim Gören Yakını Olma	-Evet	45,9
	-Hayır	37,2		-Hayır	54,1
ASÜ'de Etkinliğe Katılma	-Evet	40,8	ASÜ'de Çalışan Yakını Olma	-Evet	29,0
	-Hayır	59,2		-Hayır	71,0

Tablo 5'ten de anlaşılacağı üzere, katılımcıların % 54,8'i kadın iken, % 45,2'si erkektir. Ankete katılanların yarısı (% 50,1) 18 ile 29 yaş arasında olup, % 60,3'ü evlidir. Katılımcıların eğitim durumlarına göre dağılımlarında üniversite (ön lisans ya da lisans) (% 48,7) ve lise mezuniyeti (% 27,7) öne çıkmakta olup; % 38,7'sinin kamu, % 25,1'inin özel sektör çalışanı olduğu ve yarısından fazlasının (% 66,5) 1 ya da 2 tane çocuk sahibi olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların % 27,7'si 2001 ile 3000 TL arasında gelir elde ederken; % 27,1'i 21 ile 30 yıl arasında değişen sürelerde Aksaray'da ikamet etmektedirler. Yerel halktan oluşan katılımcıların % 45,9'unun Aksaray Üniversitesi'nde eğitim gören, % 29'unun ise Aksaray Üniversitesi'nde çalışan yakınları olduğu; aynı zamanda yarıdan fazlasının (% 62,8) çocuğunun ya da bir yakınının Aksaray Üniversitesi'nde okumasına sıcak baktıkları görülmektedir. Ayrıca katılımcıların yarıdan azı (% 40,8'i) daha önce Aksaray Üniversitesinde düzenlenen bir etkinliğe katılmışlardır.

Veri Toplama Aracı, Geçerlik ve Güvenirlik

Üniversite öğrencileri buldukları kentin geçici ikamet eden bireyleri (Allinson, 2006, s.80; Hubbard,

2009, s.1903; Insch ve Sun, 2013, s.179) ya da belli bir dönemi kapsayan ziyaretçileri olarak kentte oluşturdukları etkiler açısından "turist" olgusu ile benzerlikler gösterdiğinden, konunun incelenbilmesinde turizm alanyazınının da dikkate alınması gereği önemli görülmektedir. Bu yaklaşımdan hareketle araştırmada, turizm alanyazınında (Kim, 2002; Hsu, 2006; Uygun vd., 2013 gibi) ve yükseköğretimle ilgili alanyazında (Sağır ve İnci, 2013; Sankır ve Gürdal, 2013, 2014; Taşçı vd., 2011; Yılmaz ve Kaynak, 2011 gibi) önceden belli amaçlarla geliştirilmiş çeşitli ölçeklerden yararlanılarak oluşturulan bir anketle veri toplanmıştır. İki ayrı bölümden oluşan anketin ilk bölümünde kişisel katılımcı bilgilerine ve konuya ilişkin kişisel özgeçmiş özelliklerine; ikinci bölümünde ise, 37 maddeden oluşan "üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algı ölçeğine" yer verilmiştir. İlk bölümdeki sorular çoktan seçmeli kategorik ve sürekli veri özelliği gösterirken; üniversitenin kente olan etkilerine yönelik yerel halk algısı ölçeği orta noktası nötr olan (3), Kesinlikle Katılmıyorum'dan (1), Kesinlikle Katılıyorum'a (5) kadar uzanan, Likert tipi eşit aralıklı bir ölçme aracı niteliği taşımaktadır. Ayrıca, ankete son şeklini

vermek için 15 katılımcıdan ve 2 alan uzmanından da görüş alınmıştır.

Ölçekte yer alan boyutların belirlenebilmesi ve ölçeğin açıkladığı varyans yeterliliğinin değerlendirilebilmesi için faktör analizi yapılmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğunu ve örneklem yeterliliğini incelemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ölçütünden ve Bartlett's Küresellik testinden yararlanılmıştır. Tabachnick ve Fidell (2007, s.614) örneklem yeterliliği açısından elde edilen KMO değerinin ,60 ya da üzerinde ve Bartlett's Küresellik testi sonucunda elde edilen p değerinin de istatistiksel olarak anlamlı olması gerektiğini belirtmektedirler. Üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algı ölçeği için elde edilen ,88 KMO ve $p=0,00 < 0,01$ değeri verilerin faktör analizine uygun olduğunu

göstermektedir. Yürütülen faktör analizi sonucu, üniversitenin kente olan etkilerine yönelik yerel halk algısının ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel olmak üzere üç alt boyuttan oluştuğu ve bu boyutların toplam varyansın % 57,32'lik gibi önemli sayılabilecek bir kısmını açıkladığı belirlenmiştir.

Faktör analizinden sonra üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algı ölçeğinin geneline ve alt boyutlarına ilişkin Cronbach's Alpha katsayıları hesaplanarak ölçeğin güvenilirliği test edilmiştir. Nunnally (1978, s.245) 0,70 ve üzerindeki bir Alpha değerinin ölçeğin güvenilirliği açısından yeterli olduğunu vurgulamaktadır. Ölçeğin geneline ve alt boyutlarına yönelik hesaplanmış Cronbach's Alpha değerleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Ölçeğe Yönelik Güvenilirlik Analizi Sonuçları

ÖLÇEK	Cronbach's Alpha Katsayıları			
	Genel	Alt Boyutlar*		
		1. Alt Boyut	2. Alt Boyut	3. Alt Boyut
Üniversitenin Kente Olan Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı	,86	,77	,77	,75

*1. alt boyut üniversitenin etkilerine yönelik ekonomik algı boyutunu, 2. alt boyut üniversitenin etkilerine yönelik sosyo-kültürel algı boyutunu ve 3. alt boyut üniversitenin etkilerine yönelik çevresel algı boyutunu temsil etmektedir.

Tablo 6'da yer alan değerler, üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algı ölçeğinin genelinin ve alt boyutlarının görece yeterli ve yüksek sayılabilecek ölçüde güvenilir olduğuna işaret etmektedir. Başka bir deyişle, katılımcıların ilgili ölçekle sağladıkları veriler kendi içinde tutarlılık göstermektedir.

Veri Analizi

Veriler, SPSS istatistik paket yazılım programının 20. sürümüyle analiz edilmiştir. Yerel halktan oluşan katılımcıların üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algılarına temel oluşturan boyutların neler olduğunun (araştırma sorusu 1) değerlendirilebilmesi için faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi, herhangi bir sosyal olguyu ölçek maddeleri arasındaki varyansı ve kovaryansı istatistiksel olarak açıklayan faktörleri (boyutları) belirlemede kullanılan bir tekniktir (Green vd., 2000). Yerel halkın üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algılarının ne yönde bir dağılım gösterdiğinin (araştırma sorusu 2) genel anlamda incelenebilmesi için yüzde ve frekans gibi betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Katılımcıların yaş, gelir, kentteki ikamet yılları ve çocuk sayılarına bağlı olarak üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algı puanlarının farklılaşp-farklılaşmadığını (araştırma sorusu 3) belirleyebilmek için ise, Pearson Korelasyon

Katsayıları hesaplanmıştır. Bu analiz, sürekli değişkenler arasındaki doğrusal ilişkileri test ettiğinden, analiz öncesi değişkenlerin bütününe ilişkin bir serpilme grafiği elde edilerek, bu durumun uygunluğu kontrol edilmiştir. Katılımcıların cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, daha önce üniversitenin herhangi bir etkinliğine katılım durumundan oluşan kişisel özelliklerine dayalı olarak üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algı düzeylerinin farklılaşp-farklılaşmadığının (araştırma sorusu 3) incelenmesinde ise, Çok Değişkenli Varyans Analizinden (MANOVA) yararlanılmıştır. MANOVA'ya ilişkin örneklem büyüklüğü, normallik, uçdeğerlerin kontrolü, doğrusallık, varyans-kovaryans matrislerinin homojenliği gibi varsayımlar söz konusudur. MANOVA için kesin bir kural olmamakla birlikte her bir hücrede minimum sahip olunan bağımlı değişken sayısından daha fazla katılımcı sayısının olması gerekmektedir (Pallant, 2007, s.277). Bu araştırma için 2 düzeyli cinsiyet bağımsız değişkeninden ve 3 düzeyli bağımlı değişkenden oluşan toplam 6 hücre; 4 düzeyli eğitim durumu bağımsız değişkeninden ve 3 düzeyli bağımlı değişkenden oluşan toplam 12 hücre; 2 düzeyli medeni durum bağımsız değişkeninden ve 3 düzeyli bağımlı

değişikenden oluşan toplam 6 hücre; 2 düzeyli üniversitenin herhangi bir etkinliğine katılım durumu ve 3 düzeyli bağımlı değişikenden oluşan toplam 6 hücre ve her değişikden kombinasyonları için ilgili hücrelerde bu sayıları aşan katılımcı sayısına sahip olduğu söylenebilir. Tabachnick ve Fidell'e göre (2007, s.251), her bir hücrede en az 20 katılımcının yer aldığı bir örneklem büyüklüğü hem tek değişiklenli hem de çok değişiklenli normallik varsayımını karşılamak için yeterli olabilmektedir. Bu açıdan örneklemin görece uygun olduğu söylenebilir. Doğrusallık ise, her grup için her bir değişikden çifti arasında oluşturulan bir serpilme grafiği ile kontrol edilmiştir. Varyans-kovaryans matrislerinin eşitliğini değerlendirmek için ise, Box's M ve Levene's test istatistikleri kullanılmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Tablo 7. Üniversitenin Algılanan Etki Boyutlarına Yönelik Faktör Analizi Sonuçları

Boyutlar ve Ölçek Maddeleri (N=634)	Faktör Yükleri	Öz Değer	Açıklanan Varyans
Sosyo-Kültürel Etkilere Yönelik Algı Boyutu			
Üniversitenin gelişiminin sosyal ve kültürel faaliyetlerin artışı teşvik etmesi	.665		
Öğrenci sayısındaki artışın kentte eğlence düşkünlüğünü artırması	.429		
Öğrencilerin kentin sosyal ve kültürel yaşamını zenginleştirmesi	.651		
Öğrenci sayısındaki artışın yerel halkın giderek aile yapısını bozması	.741		
Öğrencilerin halkın farklı kültürlere hoşgörülü olmalarını sağlaması	.445		
Öğrenci sayısındaki artışın giderek yerel kültürel değerleri kaybettirmesi	.773		
Öğrenci sayısındaki artışın kentte suç işleme oranını artırması	.730		
Öğrencilerin yerel kültürün ülkeye tanıtılmasında rol oynamaları	.404		
Öğrencilerin kentte ahlaki yozlaşmaya neden olmaları	.768		
Öğrencilerin yaşadıkları apartmandaki ve sokaktaki rahatsız edici davranışları	.544	11,765	% 27,76
Öğrencilerin giyim kuşamlarının rahatsız ediciliği	.502		
Üniversitenin kent yaşamını canlandırarak kent dışına göçü yavaşlatması	.696		
Üniversitenin dışarıdan kontrolsüz göç hareketliliğine neden olması	.544		
Öğrencilerin kente hoşgörülü ve özgürlükçü bir hava kazandırmaları	.601		
Öğrencilerin kentteki gençlere örnek olmaları ve eğitime teşvik etmeleri	.688		
Üniversitenin kentin imajına olumlu katkı sağlaması	.668		
Üniversitenin kentin sorunlarının çözümüne yönelik projeler üretmesi	.680		
Düzenlenen sosyo-kültürel etkinliklerin sosyal yaşamı zenginleştirmesi	.652		
Öğrencilerin sosyal açıdan kentin modern yaşamına katkı sağlamaları	.584		
Çevresel Etkilere Yönelik Algı Boyutu			
Öğrenci sayısındaki artışla parkların ve yeşil alanların giderek artması	.537		
Öğrenci sayısındaki artışla rahatsız edici bir insan kalabalığının oluşması	.604		
Öğrenci sayısındaki artışla kentte trafik sorunlarının giderek artması	.754		
Öğrenci sayısındaki artışla altyapı-üstyapı olanaklarının gelişmesi	.707		
Öğrenci sayısındaki artışla çevre ve hava kirliliği sorunlarının artması	.789	6,249	% 16,14
Öğrenci sayısındaki artışla kentte gürültü kirliliğinin giderek artması	.759		
Üniversitenin gelişiminin görsel mimariyi ve görünümü geliştirmesi	.691		
Üniversitenin gelişiminin şehir içi-şehirlerarası ulaşım olanaklarını artırması	.707		
Üniversitenin gelişiminin sağlık, eğitim, güvenlik gibi hizmetleri geliştirmesi	.701		
Ekonomik Etkilere Yönelik Algı Boyutu			
Üniversitenin gelişiminin kentte yeni iş olanaklarına katkı sağlaması	.532		
Öğrenci sayısındaki artışla kentte yaşam pahalılığının artması	.800		
Öğrenci sayısındaki artışla esnafın olumlu yönde etkilenmesi	.465		
Öğrenci sayısındaki artışla kentteki mal ve hizmet fiyatlarının artması	.791		
Öğrenci sayısındaki artışla halkın kişisel gelirinin artması	.679	5,704	% 13,42
Öğrenci sayısındaki artışla emlak kiralarnın ve fiyatlarının yükselmesi	.720		
Üniversitenin gelişiminin kentin daha fazla yatırım almasını sağlaması	.595		
Öğrenci sayısındaki artışla arsa ve binaların değerlendirilmesi	.445		
Üniversitenin gelişiminin yeni iş fırsatları sağlayarak işsizliği azaltması	.677		

Bu bölümde, verilerin araştırma soruları doğrultusunda analiz edilmesiyle ulaşılan bulgulara ve ilgili alanyazın çerçevesinde yapılan yorumlamalara yer verilmiştir. Sırasıyla yerel halkın üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algılarına temel oluşturan boyutlar, bu algıların nasıl bir dağılım gösterdiği ve yerel halkın üniversitenin kente olan etkilerine yönelik algıları ile kişisel özellikleri arasındaki ilişkiler değerlendirilmiştir.

Üniversitenin Kente Olan Etkilerine Yönelik Algılanan Boyutlar

Yerel halkın Aksaray Üniversitesinin kente olan etkilerine yönelik algılarının hangi alt boyutlardan oluştuğunu incelemek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 7'de sunulmuştur.

Rotasyon Yöntemi: Varimax

Toplam Açıklanan Varyans: % 57.32

Tablo 7'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, yürütülen faktör analizi sonucu üniversitenin kente olan etkilerine yönelik yerel halk algısının, daha önceki kısımlarda yer verilmiş olan ilgili alanyazında yoğun olarak tartışılan ekonomik (9 madde) ve sosyo-kültürel (19 madde) etkilerin yanında, daha çok turizm alanyazınında (Kim, 2002; Hsu, 2006; Uygun vd., 2013 gibi) turistlerin etkileri ile ilişkili olarak ele alınan çevresel (9 madde) etkiler olmak üzere üç alt boyuttan oluştuğunu ortaya koymaktadır. Bu alt boyutların toplam varyanstaki değişimin % 57,32'lik gibi görece önemli sayılabilecek bir kısmını açıkladığı dikkat çekmektedir. Bu nedenle sonraki aşamada yürütülen

analizler bu alt boyutlar dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir.

Üniversitenin Kente Olan Etkilerine Yönelik Algıların Dağılımı

Yerel halkın Aksaray üniversitesinin kente olan etkilerine yönelik algılarının dağılımlarını incelemek için betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Bu anlamda, üniversitenin sosyo-kültürel etkilerine yönelik algıların yüzdelik dağılımlarına Tablo 8' de, çevresel etkilerine yönelik algıların yüzdelik dağılımlarına Tablo 9'da ve ekonomik etkilere yönelik algıların yüzdelik dağılımlarına ise Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 8. Üniversitenin Algılanan Sosyo-Kültürel Etkilerine Yönelik Yüzdelik Dağılımlar

Ölçek Maddeleri (N=634)	1*	2*	3*	4*	5*
Üniversitenin gelişiminin sosyal ve kültürel faaliyetlerin artışı teşvik etmesi	4,3	6,5	20,2	40,9	28,1
Öğrenci sayısındaki artışın kentte eğlence düşkünlüğünü artırması	4,6	8,5	24,0	35,3	27,6
Öğrencilerin kentin sosyal ve kültürel yaşamını zenginleştirilmesi	5,1	8,1	22,1	37,0	27,8
Öğrenci sayısındaki artışın yerel halkın giderek aile yapısını bozması	16,1	20,6	27,5	17,9	17,9
Öğrencilerin halkın farklı kültürlere hoşgörülü olmalarını sağlaması	5,4	12,3	27,8	39,3	15,3
Öğrenci sayısındaki artışın giderek yerel kültürel değerleri kaybettirmesi	15,9	25,1	27,8	15,5	15,8
Öğrenci sayısındaki artışın kentte suç işleme oranını artırması	19,0	29,7	22,4	14,5	14,4
Öğrencilerin yerel kültürün ülkeye tanıtılmasında rol oynamaları	5,2	9,9	22,4	36,6	25,9
Öğrencilerin kentte ahlaki yozlaşmaya neden olmaları	18,1	21,3	26,5	17,2	16,9
Öğrencilerin yaşadıkları apartmandaki ve sokaktaki rahatsız edici davranışları	16,4	23,5	29,5	18,8	11,8
Öğrencilerin giyim kuşamlarının rahatsız ediciliği	19,1	26,3	23,8	18,6	12,1
Üniversitenin kent yaşamını canlandırarak kent dışına göçü yavaşlatması	9,6	21,5	21,5	22,9	10,1
Üniversitenin dışarıdan kontrolsüz göç hareketliliğine neden olması	12,0	28,8	28,8	15,7	9,3
Öğrencilerin kente hoşgörülü ve özgürlükçü bir hava kazandırmaları	5,5	12,8	12,8	35,3	17,0
Öğrencilerin kentteki gençlere örnek olmaları ve eğitime teşvik etmeleri	5,8	10,1	10,1	36,5	22,6
Üniversitenin kentin imajına olumlu katkı sağlaması	5,5	8,5	8,5	39,6	27,1
Üniversitenin kentin sorunlarının çözümüne yönelik projeler üretmesi	10,3	14,8	14,8	26,8	17,2
Düzenlenen sosyo-kültürel etkinliklerin sosyal yaşamı zenginleştirilmesi	5,7	8,7	8,7	41,4	20,9
Öğrencilerin sosyal açıdan kentin modern yaşamına katkı sağlamaları	5,7	12,9	24,1	36,4	20,8

* (1) Kesinlikle Katılmıyorum; (2) Katılmıyorum; (3) Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4) Katılıyorum; (5) Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 8'den de anlaşılacağı üzere, üniversitenin sosyo-kültürel etkilerine yönelik olarak katılımcıların yarısından fazlası (olumlu görüşü temsil eden Katılıyorum ve Kesinlikle Katılıyorum yargılarının yüzdelik dağılımlarının toplamı % 50'nin üzerinde olanlar) Aksaray Üniversitesinin gelişiminin kentteki sanat, müzik, tiyatro, sinema, festival gibi sosyal ve kültürel faaliyetlerin artışı teşvik ettiğini (% 69); kentin imajına olumlu katkı sağladığını (% 66,7); ülkenin çok çeşitli yerlerinden gelen üniversite öğrencilerinin kentin sosyal ve kültürel yaşamını zenginleştirdiğini (% 64,8); sosyal açıdan kentin modern yaşamına katkı sağladıklarını (57,2); kente özgürlükçü ve hoşgörülü bir hava kattıklarını (% 52,3); halkın farklı kültürlere karşı daha hoşgörülü

olmalarına katkı sağladığını (% 54,6); kentteki gençlere örnek olarak eğitime teşvik ettiklerini (% 59,1); kentin yerel kültürünün ülke geneline tanıtılmasında önemli bir rol oynadıklarını (% 62,5); üniversitenin düzenlediği sosyo-kültürel etkinliklerin kentin sosyal yaşamını zenginleştirdiğini (% 62,3); yönlü görüş bildirenlerin yarıdan fazlası (aksi görüş % 31,1; bu yöndeki görüş % 33) üniversitenin kent yaşamını canlandırarak kent dışına göçü yavaşlattığını, benzer şekilde üniversitenin kentin sorunlarının çözümüne yönelik projeler ürettiğini (aksi görüş % 25,1; bu yöndeki görüş % 44) düşündüklerini belirtmişlerdir. Buna karşın, katılımcıların % 62,9'u ise olumsuz anlamda Aksaray'da üniversite öğrencilerinin sayısı arttıkça kentte eğlence düşkünlüğünün arttığı

yönünde görüş bildirmiştir. Öte yandan, yönlü fikir beyan etmeyen katılımcıların dışında, öğrenci sayısının artışı ile yerel halkın aile yapısının giderek bozulacağını ifade eden katılımcılarla (% 35,8), bunun aksi yönünde görüş bildiren katılımcıların (% 36,7) oranlarının yaklaşık olarak aynı olduğu; öğrencilerin kentte ahlaki yozlaşmaya neden olduklarını düşünenlerle (% 34,1) bunun aksi yönde düşünenlerin (% 39,4), benzer şekilde yaşadıkları apartmanlardaki ve sokaktaki davranışlarının rahatsız edici olduğunu düşünenlerle (% 30,6) olumlu düşünenlerin (% 39,9) oranlarının da birbirine yakın olduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıca, katılımcıların % 31,3'ünün öğrenci artışının yerel halkın kültürel değerlerini giderek kaybetmelerine yol açtığını düşünmekle birlikte % 41'inin ise bunun aksi yönünde daha olumlu görüş bildirdikleri; benzer şekilde katılımcıların % 30,7'sinin öğrencilerin giyim-kuşamlarını rahatsız edici bulurken, % 45'4'ünün bu durumdan rahatsızlık duymadıkları, katılımcıların % 28,9'unun kentte suç işleme oranının arttığı, buna karşın % 48,7'sinin öğrenci sayısındaki artışa bağlı olarak suç oranında herhangi bir artış olmadığı fikrini paylaştıkları belirlenmiştir.

Tablo 9. Üniversitenin Algılanan Çevresel Etkilerine Yönelik Yüzdeler Dağılımları

Ölçek Maddeleri (N=634)	1*	2*	3*	4*	5*
Öğrenci sayısındaki artışla parkların ve yeşil alanların giderek artması	12,0	19,6	31,1	21,8	15,6
Öğrenci sayısındaki artışla rahatsız edici bir insan kalabalığının oluşması	17,7	26,2	22,9	22,1	11,2
Öğrenci sayısındaki artışla kentte trafik sorunlarının giderek artması	14,0	24,1	24,8	23,3	13,7
Öğrenci sayısındaki artışla altyapı-üstyapı olanaklarının gelişmesi	7,6	18,9	26,2	30,8	16,6
Öğrenci sayısındaki artışla çevre ve hava kirliliği sorunlarının artması	15,6	28,2	25,4	18,8	12,0
Öğrenci sayısındaki artışla kentte gürültü kirliliğinin giderek artması	13,6	22,6	25,2	26,2	12,5
Üniversitenin gelişiminin görsel mimariyi ve görünümü geliştirmesi	9,7	16,5	23,0	33,5	17,3
Üniversitenin gelişiminin şehir içi-şehirlerarası ulaşım olanaklarını artırması	8,2	7,6	19,6	37,4	27,3
Üniversitenin gelişiminin sağlık, eğitim, güvenlik gibi hizmetleri geliştirmesi	8,5	14,0	21,6	34,2	21,6

* (1) Kesinlikle Katılmıyorum; (2) Katılmıyorum; (3) Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4) Katılıyorum; (5) Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 9 incelendiğinde üniversitenin kente olan çevresel etkilerine yönelik olarak yönlü görüş bildiren katılımcıların yarıdan fazlası (aksi görüş % 31,6; bu yöndeki görüş % 37,4) öğrenci sayısı arttıkça kentteki parkların ve yeşil alanların da giderek arttığını, benzer şekilde altyapı ve üstyapı olanaklarının da geliştiğini (aksi görüş % 26,5; bu yöndeki görüş % 47,4); yarıdan fazlası kentin görsel mimarisinin ve görünümünün de gelişerek modern bir hale gelmeye başladığını (% 50,8) ifade etmişlerdir. Ayrıca, çoğu katılımcı Aksaray Üniversitesinin gelişimi ile kentin şehir içi ve şehirlerarası ulaşım olanaklarının da arttığı (% 64,7); kentteki sağlık, eğitim, güvenlik gibi kamu hizmetlerinin de giderek geliştiği (% 55,8) yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu olumlu görüşlere karşın, yönlü fikir belirten katılımcıların yarıdan

fazlası (aksi görüş % 36,2; bu yöndeki görüş % 38,7) öğrenci sayısının artışına bağlı olarak kentte gürültü kirliliğinin de ortaya çıkmaya başladığını öne çıkarmışlardır. Yönlü fikir beyan etmeyen katılımcıların dışında, öğrenci sayısının artışı ile trafik sorunlarının da arttığı yönünde (% 37) ya da aksi yönde (% 38,1) fikir beyan eden katılımcıların oranlarının yaklaşık olarak birbirlerine eşit olduğu da dikkat çekmektedir. Son olarak yönlü görüş paylaşan katılımcıların yarıdan fazlasının öğrenci artışının kentte rahatsız edici bir insan kalabalığına (aksi görüş % 33,3; bu yöndeki görüş % 43,9), çevre ve hava kirliliği (aksi görüş % 30,8; bu yöndeki görüş % 43,8) sorunlarına yol açtığı fikrine katılmadıkları, başka bir deyişle bu açıdan sorun oluşturmadıklarını düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10. Üniversitenin Algılanan Ekonomik Etkilerine Yönelik Yüzdeler Dağılımları

Ölçek Maddeleri (N=634)	1*	2*	3*	4*	5*
Üniversitenin gelişiminin kentte yeni iş olanaklarına katkı sağlaması	6,5	9,3	18,0	36,4	29,8
Öğrenci sayısındaki artışla kentte yaşam pahalılığının artması	6,9	15,1	22,6	29,2	26,2
Öğrenci sayısındaki artışla esnafın olumlu yönde etkilenmesi	4,1	7,3	13,6	38,0	37,1
Öğrenci sayısındaki artışla kentteki mal ve hizmet fiyatlarının artması	6,6	14,4	22,3	32,2	24,5
Öğrenci sayısındaki artışla halkın kişisel gelirinin artması	7,4	15,1	28,8	30,3	18,4
Öğrenci sayısındaki artışla emlak kiralalarının ve fiyatlarının yükselmesi	3,3	4,9	14,1	35,1	42,7
Üniversitenin gelişiminin kentin daha fazla yatırım almasını sağlaması	6,2	8,2	25,3	37,1	23,2
Öğrenci sayısındaki artışla arsa ve binaların değerlendirilmesi	4,3	8,5	21,9	35,3	30,0
Üniversitenin gelişiminin yeni iş fırsatları sağlayarak işsizliği azaltması	8,5	20,2	30,5	27,5	13,3

* (1) Kesinlikle Katılmıyorum; (2) Katılmıyorum; (3) Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4) Katılıyorum; (5) Kesinlikle Katılıyorum

Tablo10'un incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, Aksaray Üniversitenin kente olan ekonomik etkisine yönelik olarak katılımcıların çoğunluğunun üniversite geliştikçe ve öğrenci sayısı arttıkça esnafın olumlu yönde etkilendiği (% 75,1); kentte yeni iş olanaklarının ortaya çıkmaya başladığı (% 66,2); halkın sahip olduğu arsa ve binaların değerlendirildiği (% 65,3); dışarıdan kentin daha fazla yatırım almaya başladığı (% 60,3); benzer şekilde yönlü görüş ifade edenlerin yarıdan fazlasının halkın kişisel gelirinin yükseldiği (aksi görüş % 22,5; bu yöndeki görüş % 49,2) ve yeni iş fırsatları ile kentteki işsizliği azalttığı (aksi görüş % 28,7; bu yöndeki görüş % 40,8) fikrini paylaştıkları dikkat çekmektedir. Katılımcılar, üniversitenin bu olumlu ekonomik getirilerinin yanında bazı olumsuz yönlerinin de olabildiğini de belirtmişlerdir. Bu anlamda katılımcıların yarıdan fazlasının öğrenci sayısının artışı ile birlikte kentte yaşam pahalılığının (% 55,4), mal ve hizmet fiyatlarının (% 56,7), emlak kiralalarının ve fiyatlarının (% 77,8) da artış gösterdiğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Alanyazında yürütülmüş olan bazı araştırmalardan (Allinson, 2006; Sankır ve Gürdal, 2014; Taşçı vd., 2011; Torun vd., 2009; Yılmaz ve Kaynak, 2011 gibi) elde edilen sonuçlar, bu araştırma kapsamında elde edilen sonuçlarla önemli ölçüde örtüşmekte ve ulaşılan bu bulguları destekler bir nitelik taşımaktadır. Bu anlamda, Allinson (2006) üniversite öğrencilerinin bulunduğu kente ve topluma yönelik etkilerine ilişkin İngiltere'de Birmingham Üniversitesi özelinde yürüttüğü bir araştırmada, yerel halkın üniversitenin ve öğrencilerin kente yönelik hem olumlu hem de olumsuz sayılabilecek etkiler yarattıkları algısına sahip olduklarını belirlemiştir. Bu anlamda araştırma katılımcılarının Birmingham Üniversitesi'nin gelişimi ve kentte öğrenci artışına bağlı olarak yerel mağazalara, eğlence-dinlenme mekânları başta olmak üzere birçok hizmete yönelik talep ve harcamalarda artış sağlandığını, arsa ve gayrimenkullerin değerlendirildiğini, toplum olma duygusunun gelişimi ile kente yönelik olumlu ağızdan ağıza iletişim davranışlarının güçlendiğini (öneri / tavsiye davranışı), merkezi alanlardaki kötü ya da eski alanların ve mekânların yenilenmesini teşvik ettiğini,

hayirserverlik ve gönüllülük faaliyetlerini ve gönüllü sayısının artışına olanak sağladığını düşündükleri belirlenmiştir. Bununla birlikte katılımcıların öğrenci gelişimine bağlı olarak gece hayatının artması, öğrencilerin yaşam tarzından kaynaklanan sorunların ortaya çıkması, gürültünün artması, hırsızlığın yaygınlaşması, yerli nüfusun (öğrenci olmayanların) dışlanması, yaz aylarında kentte boşluklar ortaya çıkması, atık ve çöplerde artma, alan bağlılığı ve uyumu olmayan geçici nüfusun varlık bulması, ev ve kira fiyatlarında yükselmenin (enflasyon), giderek tek yönlü öğrenci kültürünün ortaya çıkması gibi olumsuz bazı ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkileri de öne çıkardıkları saptanmıştır.

Torun ve meslektaşları (2009) tarafından Kafkas Üniversitesi özelinde yürütülen bir araştırma, kentteki yerel halkın büyük bir bölümünün üniversitenin gelişiminin ve buna bağlı olarak öğrenci sayısındaki artışın, mal ve hizmetlere olan talep artışı ile kentin ekonomik yaşamına canlılık getirerek yeni işyerleri açılmasına katkı sağladığı, yapılan harcamalarla kent esnafının gelirini artırdığı, kentin ulaşım imkânlarını iyileştirdiği; buna karşın konut kiralalarını ve pahalılığı da artırdığı yönünde düşüncelere sahip olduğu gibi sonuçlar içermektedir. Araştırmada ekonomik etkiler açısından ortaya çıkan olumlu görüşlerin sosyo-kültürel konular açısından yerini daha olumsuz görüşlere bıraktığı dikkat çekmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmı üniversitenin kentte hoşgörü ve demokrasi kültürünü geliştirmede olumlu etkisi olduğunu, kentin tanıtımında önemli bir rol üstlendiğini dile getirse de önemli bir kısmının da öğrencilerin apartmandaki ve sokaktaki davranışlarından rahatsızlık duydukları, gürültü ve çevre kirliliğine, kültürel yozlaşmaya yol açtıklarını düşündükleri belirlenmiştir. Benzer şekilde Yılmaz ve Kaynak (2011) Bayburt Üniversitesi kapsamında hareket ettikleri bir araştırmada, yerel halktan oluşan katılımcıların Bayburt Üniversitesi'nin kentin ekonomik hayatına canlılık getirdiğini ve yeni işyerlerinin açıldığını, Bayburt'a yapılan yeni yatırımlar için çekicilik unsuru olduğunu, Üniversite'nin her geçen gün geliştiğini ve kentin yaşam kalitesini yükselttiğini; buna karşın Üniversite'nin ulaşım imkânlarının iyileşmesinde ve

kent dışına göçün engellenmesinde çok fazla bir etkide bulunmadığını düşündükleri yönünde sonuçlara ulaşmışlardır. Ayrıca, katılımcıların çoğunluğunun Bayburt Üniversitesi'ni benimsediğini, hoşgörü ve demokrasi kültürünün gelişmesine ve sosyo kültürel yaşama olumlu katkılar sağladığını, gönüllülük faaliyetlerinin arttığını ve kentin imajına olumlu katkılar sağladığını düşündükleri de saptanmıştır. Buna karşın katılımcıların öğrencilerin apartman ve sokaktaki davranışları, insanlara karşı tutumları, çevre konusundaki duyarlılıkları ile ilgili olumsuz algılara sahip oldukları tespit edilmiştir. Sağır ve İnci (2013) tarafından Karabük Üniversitesi esas alınarak yürütülen araştırmada katılımcıların çoğunluğunun üniversitenin kabul görüp benimsenmesi, yaptığı bilimsel araştırmalarla kentin kalkınmasına katkıda bulunduğu, ekonomik yaşamı olumlu etkilediği, yeni işyerlerinin açılmasını sağladığı, kentteki ulaşım imkânlarını geliştirdiği ve iyileştirdiği, kente sosyal, kültürel ve ekonomik bir canlılık getirdiği, gençleri üniversiteli olmaya özendirmedi olumlu etki ettiği önermelerine katıldıkları, başka bir deyişle bu yönde görüşler paylaştıkları belirlenmiştir. Bununla birlikte katılımcıların yarısından fazlasının üniversite öğrencilerinin artışı ile kentte pahalılığın ve ev kiralalarının da yükseldiği yönünde olumsuz bir algıya da sahip oldukları tespit edilmiştir.

Taşçı ve meslektaşlarının (2011) Anadolu Üniversitesi'ni hareket noktası kabul ederek yürüttükleri bir araştırmada, diğer araştırmalardan belli ölçüde farklı olarak halkın önemli bir kısmının üniversitenin kent üzerindeki etkilerini neredeyse tümüyle olumlu algıladıkları belirlenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun Anadolu Üniversitesinin ve öğrencilerinin kentteki sosyal yaşamı zenginleştirdiği ve kültür-sanat hayatının kalitesini yükselttiği görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Kentte çağdaş ve modern bir yaşam alanı oluşmasında üniversitenin çok önemli bir rol oynadığı da katılımcıların neredeyse tamamının ortak görüşü olarak öne çıkmıştır. Katılımcıların büyük bölümünün üniversite öğrencileriyle komşu olmaktan rahatsız olmadıkları ve öğrencilerin kentteki diğer gençlere kötü örnek teşkil etmediklerini düşündükleri de göze çarpan bir diğer önemli sonuçtur. Bunda Eskişehir'in

bir üniversite kenti olarak kentle bütünleşmesinin büyük bir rolü olduğu düşünülmektedir. Benzer şekilde üniversite ve kentin birlikte büyüme ve gelişme yönünde bir etkileşime sahip olduklarını belirledikleri araştırmada Sankır ve Gürdal (2014), Bülent Ecevit Üniversitesi kapsamında halkın üniversiteye yönelik algısının genel anlamda olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu anlamda katılımcıların üniversitenin Zonguldak kentinin ekonomik, kültürel, sosyal yaşamına olumlu katkılar sunduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun üniversitenin kentin ekonomik yaşamını olumlu etkilediği ve işsizliğin azalmasına neden olduğu; üniversitenin kültürel, sosyal, sanatsal ve sportif etkinliklerle halkın sosyal yaşamına canlılık kazandırdığı, üniversitenin kentte modern yaşamın gelişmesine katkı sağladığı, kent dışından gelen öğrencilerin halkla kaynaşarak sosyo-kültürel bütünlüğün sağlanmasına ve gençlerin yükseköğrenim konusundaki tutumuna olumlu etki ettiği, üniversitenin yerleşkelerinde yapmış olduğu çevre düzenlemeleriyle kentin modern görünüm kazanmasına katkı sağladığı, üniversitenin kentin yurt içi ve dışı tanıtımına önemli hizmetler sunduğu; buna karşın öğrencilerin sayısının artmasının kalabalıklaşmaya ve karmaşaya neden olduğu görüşünde oldukları saptanmıştır. Ayrıca, katılımcıların çoğunluğunun öğrencilerle aynı apartmanlarda ya da çevrede yaşamaktan rahatsızlık duymadıkları, kentte oluşan trafik artışını da olumsuz karşılamadıkları öne çıkan diğer çarpıcı sonuçlardandır.

Üniversitenin Kente Etkilerine Yönelik Algıların Kişisel Faktörlerle İlişkisi

Üniversitenin kent üzerindeki etkilerine yönelik yerel halk algısının yaş, gelir, kentteki ikamet yılı ve sahip olunan çocuk sayısına bağlı olarak farklılaşp-farklılaşmadığını belirleyebilmek amacıyla ilgili değişkenlerle Pearson Korelasyon Katsayıları hesaplanmıştır. Davranış bilimleri açısından işaretine bakmaksızın .10, .30 ve .50 korelasyon katsayıları genel olarak sırasıyla küçük, orta ve büyük katsayılar olarak yorumlanır. Korelasyon analizi sonuçları Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. Yaş, Çocuk Sayısı, Gelir ve İkamet Süresi Değişkenleri ile Üniversitenin Kente Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı Değişkenleri Arasındaki Korelasyon Sonuçları

N= 634		Yaş	Çocuk Sayısı	Gelir	İkamet Süresi
Üniversitenin Sosyo-Kültürel Etkilerine Yönelik Algı	r**	.093*	-.045	.077	-.040
	p**	.040	.417	.076	.367
Üniversitenin Çevresel Etkilerine Yönelik Algı	r	.092*	.014	.057	.011
	p	.040	.794	.191	.801
Üniversitenin Ekonomik Etkilerine Yönelik Algı	r	.108*	.082	.081	.013
	p	.017	.136	.062	.762

* Korelasyon katsayısının .05 düzeyinde (2-tailed) anlamlı olduğunu göstermektedir.

**Tabloda yer alan r, korelasyon katsayısına; p ise, anlamlılık düzeyine karşılık gelmektedir.

Tablo 11’de de görüldüğü gibi, yaş ile üniversitenin kente olan sosyo-kültürel, çevresel ve ekonomik etkilerine yönelik algı arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü doğrusal bir ilişki olduğu, başka bir deyişle, katılımcıların yaşları arttıkça, üniversitenin kente olan sosyo-kültürel, çevresel ve ekonomik etkilerine yönelik olumlu algı düzeylerinin de yükseldiği dikkat çekmektedir. Buna karşın çocuk sayısı, gelir düzeyi ve kentteki ikamet süresi ile üniversitenin kente olan etkilerine yönelik yerel halk algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Alanyazında bu sonuçlarla benzerlik gösteren ve destekleyici bir nitelik taşıyan araştırma sonuçlarına (Sankır ve Gürdal, 2013, 2014; Torun vd., 2009 gibi) rastlanabilmektedir.

Üniversitenin kent üzerindeki etkilerine yönelik yerel halk algısının cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu ve üniversitede daha önce herhangi bir etkinliğe katılma durumundan oluşan kişisel özelliklere dayalı olarak farklılaşp-farklılaşmadığını inceleyebilmek için Çok Değişkenli Varyans Analizinden (MANOVA) yararlanılmıştır. Cinsiyet için elde edilen MANOVA sonuçları; “Wilk’s Lambda= ,987; F(3, 613)= 2,742; p= ,04< ,05” cinsiyete dayalı olarak üniversitenin etkilerine yönelik yerel halk algısının istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığını; izleme testlerinden ekonomik etki için elde edilen F= 6,303; p= ,01< ,05 değerleri bu farkın ekonomik etki algısı boyutunda ortaya çıktığını göstermektedir. Başka bir deyişle, Tablo 12’den de izlenebileceği gibi diğer boyutlar açısından cinsiyete dayalı bir algı farklılaşması söz konusu olmazken, erkeklerin kadınlara kıyasla üniversitenin ekonomik etkileri konusunda çok daha olumlu bir algı taşıdıkları belirlenmiştir. Medeni durum için elde edilen

MANOVA sonuçları; “Wilk’s Lambda= ,997; F(3, 602)= ,506; p= ,68> ,05” medeni duruma göre üniversitenin etkilerine yönelik yerel halk algısının istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığına işaret etmektedir. Eğitim durumu dikkate alınarak yürütülen analizden elde edilen MANOVA sonuçları; “Wilk’s Lambda= ,937; F(15, 1659)= 2,620; p= ,001> ,05” eğitim durumuna bağlı olarak üniversitenin etkilerine yönelik yerel halk algısının istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığını, başka bir deyişle Tablo 12’den de görüleceği üzere eğitim seviyesi yükseldikçe alguların da olumlu yönde arttığı; izleme testlerinden sosyo-kültürel ve çevresel etki boyutları için elde edilen sırasıyla F= 6,632; p= ,000< ,05 ve F= 3,182; p= ,008< ,05 değerleri bu farkın sosyo-kültürel ve çevresel etki algısı boyutlarında gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Bu sonuç, eğitim düzeyi arttıkça yerel halkın üniversitenin sosyo-kültürel ve çevresel etkilerine yönelik daha olumlu algılar taşıdığına işaret etmektedir. Daha önce üniversite tarafından düzenlenen herhangi bir etkinliğe katılıp-katılmama durumu açısından elde edilen MANOVA sonuçları; “Wilk’s Lambda= ,987 F(3,586)= 2,551 p= ,04< ,05” üniversitenin düzenlediği bir etkinliğe katılıp-katılmama durumuna göre üniversitenin etkilerine yönelik yerel halk algısının istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığını; izleme testlerinden sosyo-kültürel etki boyutu için elde edilen F= 4,516; p= ,03< ,05 değerleri bu farkın sosyo-kültürel etki boyutunda ortaya çıktığını göstermektedir. Başka bir deyişle, diğer boyutlar açısından bir fark gözlenmemesine karşın, daha önce üniversitenin düzenlediği bir etkinliğe katılan kişilerin üniversitenin sosyo-kültürel etkileri açısından daha olumlu bir algıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, alanyazında daha önce

yürütülmüş bazı araştırma bulgularıyla (Torun vd., 2009) önemli benzerlikler taşımaktadır.

Tablo 12. Kişisel Özelliklere Göre Algı Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Kişisel Özellik Değişkeni		Algı Boyutu*	Ortalama**	Standart Sapma
Cinsiyet	Erkek	-1.Boyut	29,03	4,59
		-2.Boyut	63,56	9,80
		-3.Boyut	29,10	5,32
	Kadın	-1.Boyut	28,15	4,07
		-2.Boyut	63,00	10,4
		-3.Boyut	29,35	5,67
Medeni Durum	Evli	-1.Boyut	28,68	4,32
		-2.Boyut	63,16	10,2
		-3.Boyut	29,29	5,54
	Bekâr	-1.Boyut	28,42	4,38
		-2.Boyut	63,45	10,0
		-3.Boyut	29,10	5,44
Etkinliğe Katılım Durumu	Evet	-1.Boyut	28,41	4,45
		-2.Boyut	64,31	9,66
		-3.Boyut	29,63	5,64
	Hayır	-1.Boyut	28,68	4,28
		-2.Boyut	62,50	10,4
		-3.Boyut	29,05	5,39
Eğitim Durumu	İlköğretim	-1.Boyut	27,86	3,20
		-2.Boyut	60,91	8,77
		-3.Boyut	28,60	5,19
	Lise	-1.Boyut	28,17	4,38
		-2.Boyut	61,25	10,4
		-3.Boyut	28,41	5,58
	Üniversite (Ön lisans-Lisans)	-1.Boyut	28,96	4,00
		-2.Boyut	66,24	9,46
		-3.Boyut	30,40	5,40
	Lisansüstü	-1.Boyut	28,99	2,58
		-2.Boyut	66,88	11,3
		-3.Boyut	30,59	6,18

*1.Boyut, ekonomik etki; 2.Boyut, sosyo-kültürel etki;3.Boyut ise, çevresel etki algısını temsil etmektedir

**Ortalamalar, katılımcıların ölçek üzerindeki her bir etki boyutu ile ilişkili maddelere sağladıkları yanıtlardan elde edilen toplam puanlar üzerinden hesaplanmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Yükseköğretimin gelişimi, kentlerin çekiciliğinin artışına önemli katkılar sağlayabilmektedir. Aksaray Üniversitesinin de 2006 tarihinde kuruluşundan bu yana yavaş bir seyir izlese de kente ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel bir canlılık getirdiği gözlenebilmektedir. Üniversitelerin buldukları bölgenin ya da kentin kalkınması ve sosyo-kültürel gelişimi için yaşamsal olan katkıları gerçekleştirebilmesinde kentin üniversite algısı önemli bir rol oynamaktadır. Elde edilen sonuçlar, yerel halkın üniversitenin ve öğrencilerin etkilerine yönelik algılarının ekonomik, sosyal-kültürel ve çevresel olmak üzere üç boyuttan oluştuğunu ve yer yer bazı olumsuz algılar da söz konusu olmakla birlikte bu algıların genel anlamda olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, algıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve daha önce üniversitenin herhangi bir

faaliyetine katılma durumuna bağlı olarak farklılaştığı; bu anlamda yaş ve eğitim seviyesi yükseldikçe algıların daha olumlu bir seyir izlediği, erkeklerin özellikle ekonomik etki boyutu açısından daha olumlu algılara sahip olduğu ve daha önce üniversitenin bir etkinliğine katılmış olanların sosyo-kültürel etki açısından daha olumlu bir algı taşıdığı da öne çıkan sonuçlar arasındadır.

Üniversitenin kente yönelik arzulanır getirileri sağlayabilmesi, etkin bir "üniversite-kent" uyumunu şart koşmaktadır. Bu yüzden, hem kent karar alıcılarının hem de üniversite karar alıcılarının etkin bir işbirliği ile yerel halk tarafından olumsuz olarak algılanan boyutlara eğilmeleri büyük önem taşımaktadır. Özellikle Aksaray bağlamında elde edilen bu sonuçlar, mevcut çevre açısından önemli ipuçları içermektedir. Buna karşın yine de özellikle Türkiye'de üniversitelerin buldukları çevreye çok

yönlü katkılarının artması, karşılıklı etkileşimin ve getirilerinin hayat bulabilmesi açısından Aksaray ile

Kaynakça

Akçakanat, T., Çankıç, İ. & Dulupçu, M. A. (2010). Üniversite öğrencilerinin buldukları il merkezine ekonomik katkıları ve harcama eğilimleri: Isparta 2003-2009 yılları örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 22 (2), 165-178.

Allinson, J. (2006). Over educated, over exuberant and over here? The impact of students on cities. Planning Practice and Research, 21 (1), 79-94.

Arap, S. K. (2010). Türkiye yeni üniversitelerine kavuşurken: Türkiye’de yeni üniversiteler ve kuruluş gerekçeleri. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi, 65 (1), 1-29.

Atik, H. (1999). Üniversitelerin yerel ekonomiye katkıları: Teori ve Erciyes üniversitesi üzerine bir uygulama. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 15, 99-109.

Aydemir S. E. (1994). Karadeniz Teknik üniversitesinin kent ve bölge ekonomisine doğrudan ve dolaylı ekonomik etkileri. Bölgesel Kalkınma Sempozyumu, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, 195-210.

Babbie, E., R. (2007). The practice of social research (11th Ed.). Belmont, CA: Thomson / Wadsworth.

Beck, R., Elliott, D., Meisel, J. & Wagner, M. (1995). Economic impact studies of regional public colleges and universities. Growth and Change, 245-260.

Bilgin Turna, G. (2015). Being a university student in a small city: students’ perception of Rize / Turkey. VF AST Transaction on Education and Social Sciences, 7 (1), 73-75.

Bleaney, M. F., Binks, M. R., Greenaway, D., Reed, G. V. & Whyne, D. K. (1992). What does a university add to its local economy. Applied Economics, 24, 305-311.

Charles, D. (2003). Universities and territorial development: Reshaping the regional role of UK universities. Local Economy, 18 (1), 7-20.

Charles, D. (2006). Universities as key knowledge infrastructures in regional innovation systems. Innovation, 19 (1), 117-130.

Chatterton, P. & Goddard, J. (2000). The response of higher education institutions to regional needs. European Journal of Education, 35 (4), 475-496.

Chatterton, P. (1999). University students and city centres: the formation of exclusive geographies: The case of Bristol, UK. Geoforum, 30, 117-133.

Çalışkan, Ş. (2010). Üniversite öğrencilerinin harcamalarının kent ekonomisine katkısı (Uşak üniversitesi örneği). Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 9 (31), 169-179.

Çatalbaş, N. (2007). Üniversite-yerel ekonomi ilişkisinde kutuplaşma teorisi iyi bir model olabilir mi?. Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi, Yerel Ekonomiler Özel Sayısı, Mayıs, 90-101.

sınırlı olan bu araştırmanın başka kentlerde de yürütülmesi yararlı sonuçlar doğuracaktır.

Demireli, C. & Taşkın, E. (2013). Üniversite öğrencilerinin buldukları şehre ekonomik katkıları: Kütahya il merkezi örneği. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 37, 321-328.

Doğan, D. (2013). Yeni kurulan üniversitelerin sorunları ve çözüm önerileri. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 3 (2), 108-116.

Ergün, E. (2003). Afyon Kocatepe üniversitesi Bolvadin meslek yüksekokulu’nun Bolvadin’in sosyo-kültürel yapısına ve ekonomisine katkıları. Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 5 (1), 63-78.

Erkekoğlu, H. (2000). Bölge üniversitelerinin yerel ekonomiye katkıları: Sivas Cumhuriyet üniversitesi örneği. Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 16, 203-210.

Görkemli, H. N. (2009). Selçuk üniversitesi’nin Konya kent ekonomisine etkileri. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22, 169-186.

Green, S.B., Salkind, N. J. & Akey, T. M. (2000). Using SPSS for Windows Analyzing and Understanding Data. New Jersey: Prentice Hall.

Gültekin, N., Çelik, A. & Nas, Z. (2008). Üniversitelerin kuruldukları kente katkıları. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7 (24), 264-269.

Halterbeck, M. & Conlon, G. (2015). The economic and social impact of Cardiff university. London: London Economics.

Harris, R. (1997). The impact of the university of Portsmouth on the local economy. Urban Studies, 34 (4), 605-626.

Hsu, C. H. (2006). Tao residents’ perceptions of social and cultural impacts of tourism in Lan-Yu, Taiwan park. (Master Thesis) Recreation, and Tourism Management Clemson University.

Hubbard, P. (2009). Geographies of studentification and purpose built student accommodation: Leading separate lives?. Environment and Planning, 41, 1903-1923.

Huggins, R. & Cooke, P. (1997). The economic impact of Cardiff university: Innovation, learning and job generation. Geo Journal, 41 (4), 325-337.

Huggins, R. & Johnston, A. (2009). The economic and innovation contribution of universities: A regional perspective. Environment and Planning C: Government and Policy, 27 (6), 1088-1106.

Insch, A. & Sun, B. (2013). University students’ needs and satisfaction with their host city. Journal of Place Management and Development, 6 (3), 178-171.

Işık, Ş. (2008). Türkiye’de üniversitelerin kentleşme üzerine etkileri. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10 (3), 159-181.

Kaşlı, M. & Serel, A. (2008). Üniversite öğrenci harcamalarının analizi ve bölge ekonomilerine katkılarını belirlemeye yönelik bir araştırma. Yönetim ve Ekonomi, 15 (2), 99-113.

Kenyon, E. L. (1997). Seasonal sub-communities: The impact of student households on residential communities. The British Journal of Sociology, 48 (2), 286-301

- Kim, K. (2002). The effect of tourism impacts upon quality of life of residents in the community, hospitality and tourism management. Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg, Virginia.
- Kotosz, B. (2013). The local economic impact of higher education institutions in Hungary. In. K.J. Khavand (Ed), Intellectual Capital Management: Global Perspectives on Higher Education, Science and Technology (pp. 45-60). Iran: IICM.
- Köse, İ. A. (2012). Yükseköğretim kurumlarında öğrenci sadakati. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2 (2), 114-118.
- Neuman, W. L. (2000). Social research methods: Qualitative and quantitative approaches. Boston: Allyn and Bacon.
- Nunnally, J. C. (1978). Psychometric Theory (2nd Edt). New York: McGraw-Hill.
- Oxford Economics (2013). The impact of the university of Birmingham. University of Birmingham.
- Öztürk, S., Torun, İ. & Özkök, Y. (2011). Anadolu'da kurulan üniversitelerin illerin sosyo-ekonomik yapılarına katkıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 145-158.
- Pallant, J., A. (2007). Step by step guide to data analysis using spss for windows (Third Edition). New York: McGraw Hill, Open University Press.
- Phelps, R. P. (1998). The effect of university host community size on state growth. *Economics of Education Review*, 17 (2), 149-158.
- Sağır, A. & İnci, Ü. (2013). Karabük'te üniversite algısı: Karabük üniversitesi örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, II, 2 (2), 49-81.
- Sankır, H. & Gürdal A. D. (2014). Bülent Ecevit Üniversitesi'nin Zonguldak'a etkileri ve kentin üniversite algısı. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 4 (2), 90-98.
- Sankır, H. & Gürdal, A. D. (2013). Bülent Ecevit Üniversitesi'nin Zonguldak'a etkileri ve şehrin üniversite algısı. Ankara: Orient Yayıncılık.
- Sargın, S. (2007). Türkiye'de üniversitelerin gelişim süreci ve bölgesel dağılımı. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (5), 133-150.
- Selçuk, G. N. (2012). Atatürk üniversitesi öğrencilerinin harcamalarının analizi ve Erzurum ekonomisine katkısı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (3), 317-330.
- Soysal, A., Bakan, S., Özçalıcı, M., Kaymaz, Y. & Söylemez, C. (2013). Kilis 7 Aralık üniversitesi öğrencilerinin Kilis ekonomisine katkısı: 2011-2012 eğitim-öğretim yılı örneği. *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 24, 261-276.
- Sürmeli, F. (2008). Anadolu üniversitesinin Eskişehir'e etkileri ve şehrin üniversiteyi algılayışı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi 073623 Nolu Proje Raporu.
- Şen, A. (2011). Local income and employment impact of universities: The case of İzmir university of economics. *Journal of Applied Economics and Business Research*, 1, 25-42
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L.S. (2007). Using Multivariate Statistics (5th Edt.). Boston: Pearson Education.
- Taşçı D., Gökalp E., Genç Kumtepe E., Kumtepe, A. T., Toprak E., Tosunoğlu, T. & Sürmeli, A. (2008). Anadolu üniversitesinin Eskişehir'e etkileri ve şehrin üniversiteyi algılayışı. F.Sürmeli (Ed.), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Proje 073623.
- Taşçı, D., Gökalp, E., Genç Kumtepe, E., Kumtepe, A. T. ve Toprak, E. (2011). Kentin üniversite algısı: Anadolu üniversitesi ve Eskişehir örneği. *Amme İdaresi Dergisi*, 44 (2), 131-146.
- Torun, İ. & S. Öztürk (2013). Yükseköğretimin etkinleştirilmesi ve taşra üniversitelerinin önemi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27 (1), 197-208.
- Torun, İ., S. Öztürk & L. Gelibolu (2009). Yöre halkının üniversiteye bakışı ve beklentileri: Kars Kafkas üniversitesi örneği. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 169-189.
- Tösten, R. Çenberlitaş, İ. & Gökoğlan, K. (2013). Dicle üniversitesi öğrencilerinin harcama analizi ve Diyarbakır ekonomisine katkısı. *Dicle Üniversitesi SBE Dergisi*, 5 (10), 90-114.
- Tutar, E. (2005). Üniversitelerin yerel ekonomiye katkısı (Niğde örneği). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Türkkahraman, M. & Tutar, H. (2009). Sosyal değişim ve çözümler bağlamında toplumda farklı kültür ve anlayışların yeri ve önemi. *Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 1-16.
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2006). Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Uygun, M., Mete, S. & Akın, H. B. (2013). İnanç turizminin sosyo-kültürel etkilerine yönelik yerel halk algısı. *International Conference on Religious Tourism and Tolerance Proceedings*, 09-12 Mayıs, Konya, ss.1305-1320.
- www.aksaray.edu.tr
- www.aksaray.gov.tr
- www.yok.gov.tr
- Yayar, R. & Demir, D. (2013). Gaziosmanpaşa üniversitesinin Tokat ili ekonomisine etkisi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 5 (8), 106-122.
- Yılmaz, M. & Kaynak, S. (2011). Sosyo-ekonomik dönüşüm sürecinde üniversitelerin rolü ve yöre halkının üniversiteden beklentileri ile ilgili bir uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (4), 55-73.a